Ն. 4537 | 1880 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 26 ՇԻՄԱՍ. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ 1881 ՅՈՒՆՎԱՐ 7 ՇԻՄԱՍ. — Ն. 4537

21 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՐԻ — 30 ՓԱՐԱ.

Մասիսի Էջերեր

ՄԻԻՆՕՏԻ ԻՐՃԻԵԱՍ

21 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՏԱՐԻ — 30 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լօնտրա, 5 յունվար

Հիւքիւմէթ, Բօրթ-Նաթալա Հինտ ասքէրինտէն եէնիտէն պիր մըգտար տահա կէօնտէրմէկէ գարար վիրմիշ տիր։

Էկէր հիւքմ մէճլիսի Թէքլիֆի գապուլ օլունմազ իսէ, տէվլէթի Ալիէճ յի միւսատատաթ իճրասընա վէ Եունանիսթանը տախի անլէրի գապուլէ իրզա իչին, Էվրօբանըն տօղրուտան տօղրուեա միւզաքէրաթ վասրթասը յլա եէնի պիր սուրէթի Ֆէվիէճ Թէհարրի իթմէսի լազըմ օլտուղունու Թայմս զազէթասը պէեան էյլէեօր։

Ըսթէնտերտ զազէթասընընը գավլինճէ, Ինկիլթէրրա պահրիճէ նէզարէթի, սէֆայինի հարպիեէտտ միւսթախտէմ ասաքիրին մըգտարընը էքսիլթմէկէ գարար վիրմիշ տիր։

Տուպլին, 5 յունվար

Տիւն Գլարէմօրիս գուրպինտէ, Մէմպրուգտա պիր ճէմի զաֆիր, պիր մուհզիրին, մուխալիֆէթ իտէն չիթֆիլէրին խանէլէրինէ իխրաճ գարարնամէսի վազ վէ Թէպլիղ իթմէսինէ միւմանաաթ էյլէմիշ տիր։

Բօլիս, էհալի իզէրինէ սիւնկիւ իլէ հիւճում իթտիկինտէն, պիր չօգ զէվաթ եարալանմըշլար տըր։ Պունլարընը տէօրտիւնիւն եարալարը մուհլիք տիր։

Բարիս, 5 յունվար

Էվվէլքի կիւն վէֆաթ իտէն Մ. Պլանքի, պու կիւն տէֆն իտիլմիշ տիր։ Պիր չօգ քէսան ճէնազէ բէսմինտէ հաղըր պուլունմուշլար տըր։

Աթինա, 5 յունվար

Հիւքիւմէթին, ասաքիրի իհթիեաթիեէյի Թահթը սիլահա տավէթ իթմիշ օլտուղու սահիհ տէյլի տիր։ Ասաքիրի մէրգումէ իճապը Թագտիրտէ Թահթը սիլահա ալընաճագ տըր։

Լօնտրա, 6 յունվար

Բարրամէնթօնուն քիւշատը միւնասէպէթիյլէ գրալիչա հազրէթլէրի Թարաֆընտան պու կիւն իրատ օլունաճագ նութգու Թայմս զազէթասը շու սուրէթլէ խիւլասա իտիեօր։

Գրալիչա հազրէթլէրի, Եունան մէսէլէսինին պիր սուրէթի հասէնէտէ հալլ ու Թէսվիեէսի իչին, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթիյլէ տիւէլի ասյիրէ միեանէսինտէ միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմէքտէ օլտուղունու, վէ կէրէք մէսէլէյի մէզքուրէ վէ կէրէք Պէրլին ահտնամէսինին իճապ իթտիրիպ, հէնուզ Թէսվիեէ օլունմուշ օլմասեան մէվատտը սայիրէսի իւզէրինէ պիր սուրէթի հալլ ու Թէսվիեէ պուլունապիլէճէկինի մէմուլ էյլէտիկինի պէեան իտէճէք տիր։

Ինկիլթէրրա միւսթէմլիքաթընտան պահս իթտիկի սըրատա, միւշարիէյհա հազրէթլէրի, Թրանսվալ մէմալիքինտէ Ինկիլթէրրա հաքիմիէթինին Թէէսսիսի լիւզումունտան, վէ Պաղու Թօպալ իլէ օլան մուհարպէտինին սուրէթի տօսթանէտ իսթամ պուլաճաղը իւմիտինտէն պահս իլէ, Գանտահարընը Ինկիլիզ ասքէրի Թարաֆընտան իսթիլասը մուվաղգաթ օլաճաղընը տերմիեան էյլէեէճէք տիր։

Իրլանտա մէսէլէսինէ կէլինճէ, գրալիչա հազրէթլէրի հիւքիւմէթի հաղըրեէ ֆէվգէլատէ իդթիսար վիրիլմէսինին բարամէնթօտան Թալեպ էյլէեէճէք տիր։

Տուպլին, 6 յունվար

Իրլանտա չիֆթէի ճէմիյյէթինին պաշլըճա ազալարընտան ալթը քիշի Թէվգըֆ օլունմուշ տուր։

Լօնտրա, 6 յունվ.

Իշթէ, գրալիչա հազրէթլէրինին նութգունուն բօլիթիգաեր ուսմամիէեէ տայիր օլան ֆըզրասընընը հէման ասլը շունտան իպարէթ տիր։

«Հիւքիւմէթիմին տիւէլի էճնէպիեէ իլէ միւնասէպաթը սուրէթի տօսթանէտ տէվամ էյլէմէքտէ տիր։

«Գարատաղ մէսէլէսի հալլ օլունմուշ տուր։

«Տէվլէթլէր շիմտի Եունան հուտուտունու Թայեին իչին միւզաքէրաթա իպթիսար իթմիշլէր տիր։

«Պէրլին ահտնամէսինին միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու իճրասը պրագըմըշ օլան պաղը մուհիմմ շարթլարը, հալէա ճիստէն նազասը տիդգաթըմը տավէթ իթմէքտէ պիրլէր։»

Աթինա, 6 յունվ.

Թէէմին իտիլտիկինէ նէզարէն, Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մ. Գօրպէթ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին Էվրօբա հիւքմ զամիսիոնու Թէքլիֆինի գապուլ իթմիշ օլտուղունու, վէ Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան գապուլ օլունմասընը տա իխթար էթտիկինի, Մ. Գումունտուրօսա պիլտիրմիշ տիր։

Պու միւլագաթտան սոնրա, Մ. Գումունտուրօս իքի սաաթ գրալ իլէ միւլագաթ իթմիշ, վէ մէճլիսի վիւքէլաեը Թօրաեըզ, իւչ սաաթ միւզաքէրէ իտիլմիշ տիր։

Բարիս, 6 յունվ.

Մ. Ֆարթէլէմի Սէնթ-Իլէր տինքի կիւն Եունան հիւքիւմէթինէ պիր Թահրիրաթ կէօնտէրէրէք, պունտա Էվրօբա հիւքմ մէճլիսի Թէքլիֆինի գապուլ էյլէմէսինի Թավսիեէ էյլէմիշ տիր։

Հէր նէ գատար Աթինատա պուլունան տիւէլի մուազզամ սիֆէրասը, Եունան հիւքիւմէթի նէզտինտէ այնի մէսլտէ պիր հարէքէթի միւշթէրէքէ իճրասընտա պուլունմուշլար իսէ տէ, Ֆրանսա տէվլէթի, քէնտիսինին Եունանիսթան գարշըսընտա օլան վազիէթի սէպէպինտէն, եէնիտէն վէ միւնֆէրիտէն տախի թէվասիւթ իթմէքլիկի ֆայտէտէն խալի ատտ իթմէմիշ տիր։

Վիէննա, 6 յուն.

Պուրատա Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, հիւքմ գամիսիոնու մատտէսինէ, տէվլէթի Ալիէճինին վէ Եունանիսթանըն էֆքարլարը խայլիճէ Թատիլ օլունմուշտուր։

Պէրլին, 7 յունվար

Ալմանիա տէվլէթի, հիւքմ մէճլիսի Թէքլիֆինէ, անճագ Ֆրանսա տէվլէթինին, տէվլէթի Ալիէճ իլէ Եունանիսթանընն Էվրօբա գարարլարընա մուվաֆագաթ իտէճէքլէրինի էվվէլինտէն իսթիհսալ էյլէմէսի մատտէսի շարթլարա բուի բիզա կէօսթէրմիշ տիր, վէ պու շարթ իսթիհսալ օլունանա գատար, Ալմանիա շու եա պու տէվլէթէ հիւքմ մէճլիսի Թէքլիֆինի գապուլ իթմէսինի Թավսիեէ էյլէմէճէք տիր։ Նասիհնալ Կազէթ զազէթասը, տէվլէթի Ալիէճ իլէ Եունանիսթան միեանընտա եազընտա պիր մուհարէպէ վուգու պուլաճաղը հաղգընտա շիպհէ իտիպ, հուտուտ մէսէլէսինին հալի իչին տիկէր պիր գոնֆերանս ագտ օլունաճաղընը զանն էյլէմէքտէ տիր։

Մէսէնճըր զազէթասընընը Ժանս Ըէյթը շիրքէթինին Տերիսատաթ վէքիլի տոգթօր Էնկլէնտը վասրթասընա ալտընը Թէլեկրաֆնամէլէր տիր։

Լօնտրա, 6 յունվար

Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի հուտուտ մէսէլէսինէ տայիր տէվլէթլէր Թարաֆընտան վուգու պուլաճաղ սուրէթի Թէսվիեէյէ մուխալիֆէթ իթմէեէճէք, վէ Պէրլին գոնֆերանսը գարարլարը իւզէրինէ իսրար էյլէմէեէճէք տիր։

Լօնտրա, 6 յունվար

Վիրտիկի սէօզ իւզէրինէ սէպլի Թախլիեէ օլունմուշ պիր զապիթ, եալընըզ Հայտէլպէրկտէ 8,000 նէֆէր Պօէրպլիէրին էճթիմա իթտիկինի բիվաեէթ իտիեօր։ Մէտտէլպուրկտա 9 ունճու ալյատան պիր ֆըրգանընն տիւչար օլտուղու պօզկունլուգ հաղգընտա, զապիթի միւմաիլէյհին վուգու պուլան իֆատէսինէ նէզարէն, Թէբէլերի Թութմուշ օլան տիւշմէն, Ինկիլիզ ասքէրի իւզէրինէ անճագ բէք աղ վագըթ աթէշ իտէպիպ, մուհարէպէ ճիւզի միւտտէթ տէվամ իթմիշ, վէ օլ վագրթտան պէրու 80 նէֆէր էսիրին սէպիլի թախլիեէ օլունմուշ տուր։ Հինտ օրտուսունտան սայիր ֆըրգալար տախի Բօրթ-Նաթալա սէվգ օլունաճագ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Բարիս սէֆիրի Էսատ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ, ըլութպէյի սամիտեը վէզարէթ.

Բօտօս սանճաղը միւթէսարրըֆլըգը, Կիւմիշճինէ միւթէսարրըֆը սապլը Մանիա բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պուլյուրմուշ տուր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Զարշէնպիհ կիճէսի մապէյնի հիւմաեունտա, ումումի վիւքէյալի ֆիխամ հազարաթընտան միւրէքքէպ մէճլիսի մախսուս ագտ պույրուլմուշ տուր։

Զանն վէ Թախմին օլունտուղունա նէզարէն, մէվզուի պահս Եունան մէսէլէսի օլուպ, էհլի վուգուֆուն ըիվաեէթլէրինճէ, հիւքմ մէսէլէսինէ տայիր Պապը Ալի ումումի տէվլէթլէրէ պիր պէեաննամէյի զաթի կէօնտէրմէք մէճբուրիեէթինտէ պուլունաճաղ իմիշ։

Պիր գաչ կիւն էվվէլ խարիճիեէ նազըրը բաշա հազրէթլէրի, Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ պիզգաթ ազիմէթլէ, հիւքմ մատտէսի Պապը Ալիճէ գապուլ օլունմազ օլտուղունու իֆատէ պուեուրմուշլար իսէ տէ, ելինէ սէֆարէթլէր ճանիպինտէն պու խուսուսա տայիր թավսիեէլէր վուգուա կէլտիկինտէն, պու պապտէ էֆքարը տէվլէթին ըէամէն վէ իյդահէն էվրօբաեա պիլտիրիմէսի լիւզումի մուհազգագ կիպի կէօրունմէքտէ իմիշ։

—Բիւսումու սիթթէ մուգավէլէնամէսինտէ իշթիրաք օլան հէյեէթի սարաֆիեէէնին մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ տավէթ օլունարագ պիր մըգտար չէյ խաղինէյի ճէլիլեեէ իթա օլունմասը վէ պունա մուվաֆագաթ իտիմէտիկի հալաէ, բիւսումի սիթթէ իտարէսինի հիւքիւմէթի Սէնիյյէնին մուվաղգաթէն տերիւհատ իտէճէկի իֆատէ գըլընտրը Իսթանպուլ զազէթասընընան նազլէն եազմըշ իտի։

Մէսէնճըր զազէթասը տախի պու հավատիսի էվվէլքի կիւնքի նիւսխէսինին մալիեէ գըսմընտա եազտըը զը հալտէ, տիւնքի իլավէսինտէ պու հավատիսին ասլը օլմաեըգ անճագ մէսարիֆի աճիլէեէ գարշըԼԷԼԷԳ օլմազ իւզրէ, մալիեէ նէզարէթի հէյեէթի սարաֆիեէտէն պիր քիւչիւք խսթիգրազ ագտ իթմէք թասավվուրունտա պուլունարագ, էվվէլճէ ալընան խսթիգրազարա մուգապիլ խազինէյի ճէլիլէտէն վիկաեաթա հավալէ օլունուպ տա հալեա թէէտիեէ օլունամաեան հավալենամէլէրին տախի իլքի աեա գատար թէէտիեէ գըլընաճաղը թէէմին օլունտուղունու վէ պունեան բիւսումը սիթթէ մուգավէլէնամէսիյէ հիչ պիր մինտաոէպէթի օլմաըգընը եազըեօր։

Բիւսումը սիթթէ իտարէսի ագտաոնտան օլան հէյեէթի սարրաֆիեէնին նէզարէթի միւշարիէյհատա վուգու պուլան իճթիմալէրի իսէ, Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրինին թահթը քէֆալէթինտէ օլան 1855 սէնէսի խսթիգրազընընն թէէվիեէյի ֆայդալի խաուսուսունտա, հիւքիւմէթի Սէնիյյէեէ էֆքարլարընընքպիտրիմէքիչին օլտուղունու, վէ մալիեէ նէզարէթի թարաֆընտան պունդրա հիչ պիր խսթիգրազ թէէլիֆ իտիկինի տախի, մէզքուր պաղէմա թէէմինէն իչար իտիեօր։

—Սթէնբրա զազէթասընընն Ա. Թինատա պուլունան մուխալիֆի մախսուս, պիտտէֆամ հարպիեէ նազբրըզը իթմիշ օլան վէ Եունան զապիթանը ասքէրիսի իչինտէ զիեա. տէ թէճրիպէքեար տէյի Թանրյամը պուլունան մէպուսանտան միրալայ Տէմէթրիուս Կրիվաս իլէ ասքէրանկա 26 ատ պիր միւլազամի լիթմիշ տիր։

«Միրալայ Կրիվաս, տիեօր մուխպիր, մէշհուր պիր ֆամիլեատան Թէվէլլիւտ իթմիշ տիր, վէ ասքէրիճէ պիրիլիք իսթիատը վէ էհլիեէթի վար տըր։ Միւսամիէյհ, Թիւրքիա վէ Թիւրքլէր վէ Թահիր միւնազասատա օլան վիլաեաթի հազգընտա մալիմաթը միւքէմմէլեեէ մալիք տիր։ Պունտան գաթի-նազար միրալայ Կրիվաս Եունան օրատուսունտա պիրիլիք չեօհրէթ վէ նուֆուզ գազանմիշ օլմազլէ, եազընտա տէվլէթի Ալիեէ իլէ, վուգուի միւճէրրեթ օլան մուհարէպեեէ պաշլանըլըգընտա, եա մէյատանը հարպտա գօմանտան վէ եախօտ հարպիեէ նազբրը սբֆաթը յա, շիւպհէսիզ պաշլըճա պիր վազիֆէ իֆա էյլէեէճէք տիր։

«Միւսամիէյհ պու կիւնքի կիւն մէճլիսի մէպուսանտա մուխալիֆէթ թարաֆընա մէնսուպ օլուպ, պէշ նէֆէր սատրգ ահրպպասը յլա, քիւչիւք պիր ֆըրգա թէշքիլ էյլէմէքտէ տիր քի, չօգ տէֆա պու ֆըրգա Եունան բարլամէնթօսունտա վէքէլանընն թպէէնի գարարլաշտըճանաեա քեաֆի վէ մուվաֆֆիգ օլմազտա տըր։ Պու զաթ, Եունանիսթանընն շիմտիքի պուհրանը իլէ մէվէքէլէթինին միւսթազպէլի հազգընտա վուգու պոյան սիւալէրիմէ, սէրպէսթճէ շեօյլէ ճէվապ վիրմիշ տիր։

«Տէվլէթի Ալիեէ, Էվրօբանընն գարարլարընա իթթիպա իթմէքլիքտէն, վէ գավմճա, էֆքարճա վէ տույղուճա պիզիմ օլան մէմալիքի պիզէ վիրմէքլիքտէն իսթինքաֆ իթտիքճէ, պիր մուհարէպէ վուգուի, Եունանիսթանա, քէնտի մէնաֆիի ազիմէսի իգթիզասընճա միւճէրրեա լազըմէտէն տիր։ Էվրօբա տիրլօմասիսի, իչ այ միւզաքէրէ իտէրէք, վէ ումումի պիր գաբըշԷԳԼԷԳ զուհուր իթմէսինտէն գօրգարագ, Պապը Ալիյի տայիրէյի մուվաֆֆագաթա իյսալ իչին, էլտէն կէլէնի եարաճագ տըր։

«Լաքին Էվրօբանընն պու ճահալարը, պիր տերէճէ տէվլէթի Ալիեէնին գարշը գօնուրմազ տերէճէտէ օլան իսրարը, վէ պիր տերէճէ տախի Եունանիսթանընն քէնտի իւզէրինէ նամուսուզլուգ տավէթ իթմէքսիզին վէ տախիլի գարբշԷԳԼԷԳլարա սէպէպիեէթ վիրմէքսիզին պուլունտուղու վազիեէթտէն կէրի տուրմամեաճաղը ճիհէթլէ, պաշա չրգմաեաճագլար տըր։ Պինտէն ալէյհ մուհարէպէ միւճէրրեա մուվաֆագաթ օլուպ, վէ հէմ միլլէթճէ վէ հէմ տախի ուգուն օլաճագ տըր, չինքի Էվրօբա միւթէֆիգ օլմատըգը ճիհէթլէ, ըէք կէճ արաեա կիրճէճէք տիր։

«Թիւրքլէրին պիզտէն զիեատէ քեարը օլմալարը շու տուրքի, էմրի թէհաֆֆիւզի իւզրէ գարմալարը տըրՄանէր (եանի Թիւրքլէր) մէվգըլի միւսթահքէմէյի իսթիլա իտէճէք տիրլէր, վէ թէճրիպէքեար գօմանտարարընն էմրի Թահթընտա պուլունաճագ տըրրար։ Պիզիմ իսէ, անկլերտէն քէսրէթլի պիր օրտուսուզ պուլունաճագ տըր։ Եազընն Եունան օրտուսունուն մըգտարը 150 պին քիշիեէ պալիզ օլաճագ տըր, չինքի Եանեաղլարը իլէ Թէսալիա-ղլարը պիզիմ սանճաղըմըզ ալթընտ տախիլ օլաճագլար, վէ հէր եէրտէ մէ հէր ճիհէթլէ Թիւրքլէրէ դարշը ճէնկ իտէճէք տիրլէր։

«Հիչ պիր Եունանլը քէնտի վաղիֆէսինտէն կէրի տուրմամեաճագտըր։ Եունանլըլարընն դայրէթի վաթանիեէլէրի գուվվէթի իդթիզասընճա, մուխթարա զէմանընտա միլլէթ հէման փէվգէլատէ պիր գուվվէթի իպրաղ իտէճէք, քէնտի սանտարգարընը ալճաճագ վէ ալթունարընընը ճէօմէրտճէ սարֆ էյլէեէճէք, վէյհասը հէման ինանրմամեաճագ սուրէթտէ ֆէտաքեարլըգլար իճրասընտա պուլունաճագ տըր, էօյլէ ֆէտաքեարլըգլար քի, ճիհանընն թէհայյիր վէ թէճճիպինի թահրիք իթտիրէճէքլէր տիր։

«Խուսուսիյլէ էբիրօս, քէնտի մէվգրքի միւսթահքէմէսի սէպէպինտէն, ագան զանարա պիր մէյտան օլաճագ տըր, չինքի տէվլէթի Ալիեէ, Եանեաեը, Մէչօվու վէ հաթթա Բրէվէզաեը գուրթարմազ նէյյէթիյլէ, պիւթիւն մուխալիֆէթ գուվվէթինի օրատա ճէմ իտէճէք տիր։

«Արնաուտարա կէլինճէ, պունլար պու կիւն գուվվէթտէն տիւշմիշ օլտուգլարը, վէ նախօյնուտ պիր հալտէ պուլունտուղլարը հալտէ, քէնտիրէրինտէն գօրգաճագ հիչ պիր ճիհէթիմիզ եօգ տուր, վէ Եունանլըլարը քէնտի զալիմլերի միսիլու թահգիր իթտիքլէրինտէն, գարբլարընը վէ չօյուդ չօճուղարընը անլէրին բէնչէի ինթիզամինա թէջբ էթմէք խաթէմէեէճէքլէր տիր։

«Նիհայէթ, Էվրօբանընն պիր թարաֆընտան էյտէ խիրիէն մուավէնէթ վէ հիմայէ ատէսինտէ, Եունանիսթան, էքսէրիեէթէն քէնտի գավմըյա մէսքիսն օլան մէմալիքի զապթընա կէչիրպիլիճէք տիր։

«Էկէրչի մուազզամ տէվլէթլէրտէն պագրլարը, պիրի պիրլէրիյլէ թանթուշմագընընը մուհարէպէ խիթամ պուլուբ իսէ, պու միճիզէ սաեբլաճագ տըր։»

Միւտավէնտիկեար վիլաեէթի ճէլիլէսի ալայ պէյլիկինտէն հարպիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ վիրուտ իտէն Թահրիրաթընն սուրէթի տիր.

Կէմրէյիկ գազասը հավալիսինտէ զուհուր իտէն Եունան էշգրեասընընն, թադիպ վէ տերտէսթէրի իչին գազայի մէգբիւր զաղթիեէ պէօլիւք ազասը Շիւբրի էֆէնտի պէնտէլէրինտէն ալընմըշ օլտուղում թէլեկրաֆ իւզէրինէ օն պէշ նէֆէր բիեատ իլէ օն նէֆէր սիւարի մէրքէզի վիլաեէթ ասքէրի զապթիեէսինտէն պիթթիֆիրիզ ժուրնալ էմինի Ահմէտ ազա մանեթլյէ սէվգ վէ իզամ գըլընմըշ իսի. պու կիւն միւմսիկէյհ Շիւբրի էֆէնտիտէն ալընան թէլեկրաֆ մէսալինէ նէզարէն, իշգու մահը հալը բուսմինին եիրմի ալթընճը չարշէնպիհ կիճէսի ատտի պիր բատտէրինտէ չագի մէրգուսէնին Պէնլի դարիեէսի ճիվարընտա Ադաճիճ օղրու մանտրասընտա իսթիֆա էյլէսիրէրի խապէր ալընմասը իւզէրինէ, տէրհալ մահէլի մէգբիւրէ մըգտարը քեաֆի ասքէրի զապթիեէ իլէ պէօլիւք ազասը միւմսիկէյհ Շիւբրի էֆէնտիտէն կիտիպ, մէգբիւր մանտրա ապլօգա իսթէրէք, իբի թարաֆտան օլունան մուգապէլէ սէքիզ սաաթ իմթիհան իսէրէք, ասքէրի մէրգումէսէն իբի նէֆէր ճիւզիճէ եարալանմըշ, վէ չագրի մէրգումրատան տախի իրինճի գարթան Միթա տէրտէսի օրունտուզու կիպի, օ սըրատա մէգբիւր մանտրա աթէշ ալմազլա, տիկէր բէֆիգլերի ատէշ իչինտէ մի գալը եօգսա ֆիրար մը իթտի, կիճէ հալինտէ բաեըգրյա ֆարդ ու թէմէլիզ օլունամամաըգընան, թահղիգաթը լազըմ իճրա օլունմազատա օլտուղու վէ թէհարիրլերինտէ.

Միւտավէնտիկեար վիլաեէթի ճէլիլէսի ալայ պէյլիկինտէն հարպիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ վիրուտ իտէն Թահրիրաթընն սուրէթի տիր.

տախի կէրի տուրուլմաեբպ, սա-
եէյի մուվաֆֆագիեէթվաեէյի ճէ-
նապը նէզարէթբէնահիէրինտէ ան-
լէրին տախի տէրտէսթլէրի մէմուլ
իտուկի անլաշըմըշ, վէ պու պապ-
տէ ալընաճադ մալիւմաթըն տէր-
հալ իշարընա միւսարաաթ դըլը-
նամաղը տէրքեաբ պուլունմուշ օլ-
մապը մալիւմաթ օրմագ իւզրէ արզ
ու պէեանը քէ յֆիեէթէ իպթիտար
դըլընաբ։

Խիւտավէնտիկեաբ վիլաեէթի
ճէլիլէսի արայ պէյլիկինտէն պիր-
վիրուտ սուլէթի պալէատէ տէրճ վէ
թահրիր դըլընան թահրիրաթա ճէ-
վապէն, հարպիեէ նէզարէթի ճէ-
լիլէսինտէն թասթիր օլունան թահ-
րիրաթտա, էշդբեա վէ սայիբէնին
արգասը պրագըմաեարագ պէհէ-
մէհալ ճիւմլէսինին հայեէն վէ եա
մէյթէն էլտե խիլմէսի էսպապընը
իսթիհսալի լիւզումի պիտիրիլտիկի
կիպի, պէօլիւք աղասը միւմաի-
լէյհ Շիւքրի էֆէնտի իլէ պէրա-
պէրլինտէ պուլունան էֆրատէն
մուղու պուլան ղայրէթլէրի շաեա-
նը թագտիր մէվատտէն պուլուն-
տուղունա մէպնի, էֆէնտիի միւ-
մայլէյհէ տախի պիր գըլթա թալ-
թիֆնամէ թահրիրաթը մէղքիւրէ-
եէ լէֆֆէն թասթիր օլունմուշտուր։
Վէ պիմէնիհի թաալա սաեէյի
սաթվէթվաեէյի հաղրէթի Շէ-
հինշահիտե շագբի մէրգումմունուն
ահտը գարիպտե ալաղ ու կիրիֆթ-
լէրի մէմուլի գավի տիր։

ԴՈՒԹՊԸ ՇԻՄԱԼԻ ԹԱՐԱՖԼԱՐԸՆ-ՏԱ ԹԷՀԱՐԻՑԱԹ

(Տէ-նէ նէ-իէ-դըրէ դուէբ.ստ)

Լաքին դաղա վէ ֆէլաքէթլէր
աաէմլէրի մէյուս գըլմաբգտան
մաատա զանն էտէրսին օնլարը-
ն շէվգ ու ղայրէթինի տահա զիեատէ
տրիբրտրլար։ 1743 տէ Ինկիլթէր-
բանը միլլէթ մէճլիսի Պահրը շի-
մալտէն Օգիանոսը քէպիրէ կիթ-
մէք իշին պիր եօլ պուլաճադ օ-
լանա 20,000 լիրա միւքեաֆաթ վատ
իթթի, վէ մէղքիւր եօլու պուլան
քիմսէ գուլթպը շիմալինին պիրինճի
տէրէճէսինէ տախի վասըլ օլտու-
ղու հալտէ մէղքիւր միւքեաֆաթ
իւզերինէ 5,000 լիրա տահա իլավէ
իտէճէյինի վատ իթթի։ Օլ վա-
գըթտան իթթիպարէն գուլթպը շի-
մալիյէ տօղրու պիր չօգ տէֆա թէ-
հարրիեաթ իճրասընա իպթիտար
օլունտու։ Պու թէհարրիեաթ ի-
չին թէտարիքեաթը աղնմէ կէօ-
րիւլիւր իտի, վէ էրպապը թէհար-
րի թէչէպպիւս իթթիքլէրի միւշ-
քիլ իշտե քէնտիլէրե լազըմ օլան
հէր շէյի պէրապէր կէօթիւրիւր-
լէր իտի։ Պունլար ասլա եօրուլուպ
իւշէնմէյէրէք Պահրը շիմալինին
տէհշէթլի պուղարը արասընտան
եօլ աշմաղա չալըշըրլար, վէ իւք
պահար իպթիտասընտա եէնէ թէ-
հարրիեաթա պաշլամաղա հաղրը
օրմագ իչիւն դըշըն շիմալ թարա-
ֆընը թէհամմիւլ օլունմազ սօ-
ղուղունա այլարը թէհամմիւլ ի-
տէրլէր իտի։ Պուղլար սէպէպլին-
տէն կէմի իլէ իլէրի կիտէմէտիք-
լէրի եէրտե կէմիլէրի պրագըրլար,
վէ պիր չօգ կիւնլէր դըզագլարը
եիւզլէրճէ միլ եէր իլէրի կիտեր-
լէր իտի։

Շիմալ ճիհէթինտե քէշֆիյաթ
իճրասընա չալըշանլար արասընտա
միւթէմէտտին միլլէթլէրին նաղ-
ըրը տիգգաթընը էն զիեատէ ճէլպ
իտէն Սըր Ճոն Ֆրանքլին նամ զաթ
օլտու։ 1818տէ Ինկիլիզ հիւքիւմէ-
թի Պահրը շիմալիտէ Իսիիչպէրկ
ճէզիրէսինին շիմալ թարաֆընտան
Հինտիսթանա կիթմէյէ պիր եօլ
պուլմագ իչիւն իւքի կէմի կէօնտէր-
մէյէ գարար վէրտի։ Պու խըզմէթ
իչիւն կէօնտէրիլէն կէմիլէրտէն պի-
րիսինէ Ֆրանքլին գումանտան նասպ
օլունտու։ Էրպապը թէհարրի ար-
ղը շիմալինին 80ինճի տէրէճէսինէ
վասըլ օլտուղտան սօնրա Ֆրանք-
լինին կէմիսի պուղտան ֆէնա սու-
րէթտե զէտէլէտիյինտէն ծնու Ին-
կիլթէրրայա կէրի կէօնտէրմէք լա-
զըմ կէլտի։ Ֆրանքլին տիկէր կէմի
իլէ իլէրի տօղրու կիթմէք իսթէր
իտի իսէ տէ, օլ կէմինին գարտա-
նը բազի օրմաբ, վէ պու էճիլտէն
իքի կէմի պիրտէն Ինկիլթէրրայա
ավտէթ իթթիլէր։

1819տա Ֆրանքլին Ամէրիգատա
վագի Հուտսոն ըէօրֆէզի սահի-
լինտէն գարա թարիդիյէ հարէքէթ
իտէճէք օլան եէնի պիր թէհարրի
ֆըրգասընա, վէ 1825տէ տիկէր
պիր թէհարրի ֆըրգասընա դուման-
տան նասպ օլունտու, վէ ավտէ-
թինտե սէյեահաթնամէլէրինի նէշր
էթթի։ 1829տա Ֆրանքլինէ Ինկիլիզ
գրաֆիչասընտան գավիթէր փայէսի-
Օքսֆորտ տարիւլ ֆիլունունտան
պիր մէրթէպէի ալիյէ վէ Բարիսին
ճօղրաֆիա շիրքէթինտէն պիր ալ-
թուն միտալ վէրիլտի։

1845 տէ Սըր Ճոն Ֆրանքլին Պահ-
ըը շըմալիտէն Օգիանոսը քէպիրէ
կիտիլէճէք պիր եօլ պուլմագ իչին
Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան
կէօնտէրիլէն եէնի պիր թէ-
հարրի ֆըրգասընա գումանտան
նասպ օլունտու։ Պու սէֆէր իչին
թային օլունան իքի կէմիրէր չօգ
գավի վէ իյի թէճհիզ իտիլմիշ ի-
տիլէր, վէ կէմիլէրտէ 138 քիշի
պուլունուպ, ճիւմլէսի մախսուս սէ-
չիլմիշէր իտի։

Պու սէյեահաթ 1845 մայիս 19 տա
եօլա չըգարար վէ 1847 տէ ավ-
տէթ իտէճէքլէր իտի, լաքին ասլ
ավտէթ իթմէտիլէր։ Պաֆֆին
քէօրֆէզինէ կիթմիշ օլան պիր պա-
ղըգճը կէմիսի 1845 յուլիստէ մէղ-
քիւր սէյեահաթը կէմիլէրինի
կէօրմիշ իտի, լաքին օնտան սօն-
րա օլ կէմիլէր հիչ պիր եէրտե կէօ-
րիւմէմէտիլէր։ Արատան իւչ սէնէ
կէչիպ սէյեահաթան հիչ պիր խա-
պէր ալընմաբգտա, օնլարը կէ-
միլէրի պիր դազաեա օղրամըշ օ-
ատուղու անլաշըլմը, վէ Ինկիլիզ
հիւքիւմէթի Ֆրանքլինի վէ արգա-
տաշլարընը արամագ իչին 1848 տէ
իւչ տէֆա կէմի կէօնտէրտի, վէ
պու կէմիլէր հէր եէրտե օլ սէյ-
եահաթը ալատարլար իսէ տէ, օն-
լարընը հիչ պիր էսէրինի պուլմա-
ըլար։ 1849 տա Ինկիլիզ հիւքիւ-
մէթի 20,000 լիրա միւքեաֆաթ վատ
իտէրէք էֆրատը նասը քէնտի մաա-
րաֆլարը իլէ դայպ օլանլարընն եար-
ըմընա կիթմէեէ թէշվիգ էյլէտի։
1850 տէ Ֆրանքլինի վէ արգատաշ-
լարընը պուլմագ իչին կէրէք հիւ-
քիւմէթին մասրաֆը իլէ կէրէք
էֆրատը նաս մասրաֆը իլէ այրը
այրը սէքիզ ֆըրգա եօլա չըգարը-
լար։ 1850 օգոստոստա մէղքիւր
ֆըրգալարընը պիրի Ֆրանքլինին կէ-
միլէրինին իլը էսէրինի, եանի
մէղքիւր կէմիլէրին պիրինճի սէնէ-
տե դըշը կէչիրտիքլէրի մահալը
պուլտու։ Օրատա Ֆրանքլինին պը-
րագմըշ օլտուղու պիր չօգ շէյլէր
պուլունտու, լաքին միւմկին էյհին
նէրէեէ եախօտ հանկը թարաֆա
կիթմիշ օլտուղու անլաշըլմատը։

Պալէատէ մէղքիւր կէմիլէր թէտ-
ղիգաթ ու թէհարրիեաթլարընա
տէվամ իթթիլէր իսէ տէ, զիեատէ
պիր շէյ պուլամատըլար։ 1851 տէ
տիկէր պիր թէհարրի ֆըրգասը
կէօնտէրիլիպ, 1853 է դատար Ֆը-
րանքլինին կէմիլէրինի արատը իսէ
տէ, հիչ պիր էսէր պուլամատը։

(Տէվամ)

(Ա-եոոբէր)

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԻ

Մա մէմլեուն էյյէ, միլլէթիմիզտէ
պու կիւն, հիչ տէյիլ իսէ պիր
պաշլանկըճ օլարագ, երկիրմի պիր
սէնէտէն պէրու, հէմիշէ քէնտի-
միզէ պիր մաղսէտ իտէրէք վաղ
վէ նիտարար իթմէքտէ օլտուղու-
մուզ մէքթէպ վէ թալիմ ու թէր-
պիյէ արզու վէ ղայրէթի կէօրիւլ-
մէքտէ օլուպ, վէ ինչալահ պու
պաշլանկըճտա տէվամ վէ սէպաթ
ու իգտամըն իճրասը յլա, միւրատ
օլունան, վէ էհէմմիյյէթտէն, վէ
տահա տօղրուտու, միլլէթիմիզ
իչին պիր բուհ մագամընտա պու-
լունան սէմէրէսի տէ ազ վագըթ-
տան կէօրիւլէճէք տիր։

Մէքթէպճէ վէ թալիմ ու թէր-
պիյէճէ տէ, արզու վէ ղայրէթ,
հէր նէ դատար պէր քէմալ տախի
պուլունսա, տիգգաթ օլունանճադ
պաշլըճա պիր նօգթա տախի, օլ
պապտէ թութուլան թարիդ տիր,
չունքի, էկէր եանլըշ թարիդ թու-
թուլուր իսէ, էմէլտէն օլան սէմէ-
րէնին, միւմքինաթտէն պուլունան
վագըթտա վէ տէրէճէտէ հուսուլէ
կէլէմէյէճէկկի շէօյլէ տուրուն,
մատազլարահ, մուգիրը վէ զէհիրլի
մէյվէ հուսուլէ կէլէպիլէճէկինտէ
տախի շիւբհէ եօգ տուր։

Զաթէն մէքթէպլէրիմիզին, ար-
զու վէ միւրատ օլունան մէրթէ-
պէտե օլամաեաճադընը, չունքի
էհլիեէթլի վէ լիեագաթլը, վէ քէ-
մալէթլի մուալլիմլէրիմիզ վէ մու-
ալլիմէլէրիմիզին բէք ազ օլտու-
ղունու, վէ էվվէլ էմրտե պունուն
չարէսինէ պագըլարագ, մուալլիմ-
լիք մէտրէսէլէրինէ իհթիեաճը չէ-
սիտիմիզ պուլունտուղունու պիլ-
տիրմիշիզ տիր, վէ ումմըզ քի
մէղքիւր նօգթա, քեաֆֆէյի ղայ-
րէթի միլլյէ իլէ մէճպուլ վէ մաա-
րուֆ պուլունան զաթլար թարա-
ֆընտան, թահթը նազարը տիգ-
գաթ վէ միւթալաաեա ալընմագ-
տա տըր, հալպու քի, թալիմ ու
թէրպիյէ խուսուսունտա տախի
տէրքեաբ օլան էն պիյիւք պիր
գուսուրումուզտան, միգտարի քի-
ֆայէտե պահս իթմիշ օրմատըր-
մըզտան, պու կիւն տէ օլ խուսուս-
տան պահս իլէ, քէզալիք հէր քէ-
սին նազարը տիգգաթ վէ միւթա-
լաասընը տավէթ վէ ըճճա խէրիդ։

Եվվէլա շունու անլաթտըրմալը-
եը զ քի, հէնուզ պիզտէ չօգլար,
ուլում ու ֆիւնուն իլէ, թալիմ ու
թէրպիյէյի պիրպիրինէ դարըշտը-
մագտա օլտուղլարընտան, ուլում
ու ֆիւնունու վէ թալիմ ու թէր-
պիյէյի, միւսավի սուրէթտէ օլա-
բաղ, վէ պէլքի տէ զիեատէ սու-
րէթտե, մէքթէպլէրտէն պէքլէ-
մէքտե, վէ մէքթէպ մէտրէսէ տի-
մէքլէ էօյլէ անլամագտա տըրլար,
հալպու քի պունտա պիյիւք պիր
եանլըշլըգ վար տըր։

Մէքթէպլէրտէն պաշլըճա պէք-
լէեէճէկիմիզ շէյ թալիմ ու թէր-
պիյէ օրմաեբպ, իլլա ուլում ու ֆիւ-
նուն օրմալը տըր, չունքի թալիմ ու
թէրպիյէ տէնիլէն շէյ, ախլագը
համիտե կիպի, պաշլըճա բէտէր ու
վալիտե, եանի ֆամիլեատան վէ
խանէտէն պէքլէնիլմէլի տիր։

Վագտա, մէքթէպլէրտե տախի
թալիմ ու թէրպիյէ վէ ախլագը
համիտե պուլունմագլըգ լազիմտա
տիր, լաքին, պու տէյիլ էօյրէթ-
մէք իչին, իլլա շակիրտանը, ֆա-
միլեասը թարաֆընտան ամբէշ վէ
ամագտա օլտուղունա թագվիյէթ
վիրմէք վէ թավսի էյլէմէք իչին օ-
մալը տըր։

Պու նօգթանը լաեբգըյլա ան-
լաշըլմասը իչին, ուլում ու ֆիւնուն
իլէ, թալիմ ու թէրպիյէ, վէ ախ-
լագը համիտէնին ֆարգընը, տատէ
պիր սուրէթտե թէֆրիդ իլէ անլաթ-
տըրմագլըգ իդթիզա իտի։

Ուլում ու ֆիւնուն, իյի եա ֆէ-
նա, հէր շէյի պիլմէքլիկի, վէ լճ-
բա իյլէմէնին թարիդինի վէ գօյս-
լըղընը էօյրէտիր. մէսէլա, ուլում
պիզէ էօյրէտիր քի, ֆիլան ֆիլան
նէպաթտան վէ մատէնտէն ֆիլան
ֆիլան զէհիր չըգապլիր. վէ ֆի-
լան ֆիլան զէհիր տէ, հէմ ֆիլան

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(267)

—

վէ պունուն ատրէսի պիյիւք հը-
ըուֆաթ իլէ եազըմըշ օլտուղու
հալտէ, Լիւք մասաեա եագլաշաբ,
վէ եիւզիւնիւն ըէնկի սօլուպ, էյ-
լէրի տախի տիթրէեէրէք, մահ-
ֆազաեը ալոբ քի, իւսթիւնիւն
ատրէսի,

ՊԱՐՕՆ ՏԸ ՔԷՐԺԱՆԱ

սէօզլէրինտէն իպարէթ իտի։

Պատէհու Քէրժան քէմալի տէհ-
շէթլէ,

—Պէնիմ իսմիմ . . . տիմէք տիր
քի, պու մէքթուպ պէնիմ իչին դօ-
նուլմուշ տուր, ա՜հ, նէ՜ զարիպ
էսրար, տէտի, վէ Ռիէօ նիշանընը
համիլ օլան մէօհրիւնիւ տէրհալ
չըդարբպ, վէ մահֆազաեը եըր-
թարագ, իչինտէ քեազբը աչ-
տը, վէ սօնրա, միւնտէրիճաթընա
պիր կէօզ կէզտիրէրէք, էօյիւ կի-
պի եիւզիւնիւն ըէնկի սօլտու, վէ
քէսկին պիր սէտա չըգարտը։

Պարօն տը Քէրժանը իւզէրինտէ
պէօյլէ պիր թէէսսիր հասըլ իթմիշ
օլան վէ մէրգումու ատէթա պիր
եըլտըրըմ իլէ վուրմուշ պուլունան
սաթրլար շունլար իտիլէր.

«Մ՚իսիս պարօն, սիզէ մուհադ-
դագ սուրէթտե խապէր վիրիեօ-
ըում քի, սիզ պու կիճէ պէնի
էօտիւրէմէեէճէքսինիզ։ Պունուն-
լա պէրապէր, միսիս պարօն, սիզէ
Ալլահ ըոմբլատբէ տիմէեօրում, իլլա
Թէ+ըբ կէօրէ-շէ-ըէ-շ տիեօրում։

—Ա՜հ, տէեու պաղբրտը Լիւք,
ագլընա զանն իտէրսին քի խիֆ-
ֆէթի կէյերէք, ա՜հ, տիմէք տիր
քի հէր շէյի պիլիեօր։ Պու հալտէ
տավամընը զայպ օլտու, վէ պու իչէ
մութլաղա շէյլթան գարբըշմը տըր։

Պու էմնատէ հայտուտալար, հիւ-
մէթտէն զիեատէ մէրագլէ մէէ-
լուֆ օլտուգլարընտան, Քէրժանընն
էթրաֆընտա թօբլանըբլար, վէ
քեաֆֆէսի եէկտիլ օլարագ,

—Նէ՞ վար տըր, միսիս պարօն,
նէ՞ վագը օլտու, տէեու սիւալ
իթտիլէր։

Լիւք ճէվապ վիրմէտի, վէ էլինէ
պիր շամտան ալարագ, ամիր պիր
հէյեթլէ սալօնտան տիշարը չըգ-
տը, վէ տէհլիգտէն կէչիպ, պիր
դաչ համատա իւսթ գաթա կէօ-
թիւրէն նէրթիվէնտէն եօգարը
չըգտը, վէ հիտտէթամիզ պիր թէ-
լաշ իլէ օտալարընն քեաֆֆէսինի
տօլաշտը։

Հալ պու քի էվ պիւսպիւթիւն
պօշ օլմաղլէ, էթրաֆը արամագ-
լըգ ատէթա պիհուտէ վէ տիվանէ-
ճէ պիր թէշէպպիւս տիմէք օլտու-
ղունտան, Լիւք, եիւզիւնիւն ըէն-
կի սօլմուշ, վէ կէօզլէրի շաշգընն
կիպի ամֆի օլունմուշ, վէ կէօքսիս
հարէքէթ իւզրէ պուլունմուշ օլ-
տուղու հալտէ, աշաղը էնտի։ Նու-
մալիյէ տօղրու պիր չօգ տէֆա թէ-
հարրիեաթ իճրասընա իպթիտար
օլունտու։ Պու թէհարրիեաթ ի-
չիւն թէտարիքեաթը աղնմէ կէօ-
րիւլիւր իտի, վէ էրպապը թէհար-
րի թէչէպպիւս իթթիքլէրի միւշ-
քիլ իշտե քէնտիլէրե լազըմ օլան
հէր շէյի պէրապէր կէօթիւրիւր-
լէր իտի։ Պունլար ասլա եօրուլուպ
իւշէնմէյէրէք Պահրը շիմալինին
տէհշէթլի պուղարը արասընտան
եօլ աշմաղա չալըշըրլար, վէ իւք
պահար իպթիտասընտա եէնէ թէ-
հարրիեաթա պաշլամաղա հաղրը
օրմագ իչիւն դըշըն շիմալ թարա-
ֆընը թէհամմիւլ օլունմազ սօ-
ղուղունա այլարը թէհամմիւլ ի-
տէրլէր իտի։ Պուղլար սէպէպլին-
տէն կէմի իլէ իլէրի կիտէմէտիք-
լէրի եէրտե կէմիլէրի պրագըրլար,
վէ պիր չօգ կիւնլէր դըզագլարը
եիւզլէրճէ միլ եէր իլէրի կիտեր-
լէր իտի։

Շիմալ ճիհէթինտե քէշֆիյաթ
իճրասընա չալըշանլար արասընտա
միւթէմէտտին միլլէթլէրին նաղ-
ըրը տիգգաթընը էն զիեատէ ճէլպ
իտէն Սըր Ճոն Ֆրանքլին նամ զաթ
օլտու։ 1818տէ Ինկիլիզ հիւքիւմէ-
թի Պահրը շիմալիտէ Իսիիչպէրկ
ճէզիրէսինին շիմալ թարաֆընտան
Հինտիսթանա կիթմէյէ պիր եօլ
պուլմագ իչին իւքի կէմի կէօնտէր-
մէյէ գարար վէրտի։ Պու խըզմէթ
իչին կէօնտէրիլէն կէմիլէրտէն պի-
րիսինէ Ֆրանքլին գումանտան նասպ
օլունտու։ Էրպապը թէհարրի ար-
ղը շիմալինին 80ինճի տէրէճէսինէ
վասըլ օլտուղտան սօնրա Ֆրանք-
լինին կէմիսի պուղտան ֆէնա սու-
րէթտե զէտէլէտիյինտէն ծնու Ին-
կիլթէրրայա կէրի կէօնտէրմէք լա-
զըմ կէլտի։ Ֆրանքլին տիկէր կէմի
իլէ իլէրի տօղրու կիթմէք իսթէր
իտի իսէ տէ, օլ կէմինին գարտա-
նը բազի օրմաբ, վէ պու էճիլտէն
իքի կէմի պիրտէն Ինկիլթէրրայա
ավտէթ իթթիլէր։

1819տա Ֆրանքլին Ամէրիգատա
վագի Հուտսոն ըէօրֆէզի սահի-
լինտէն գարա թարիդիյէ հարէքէթ
իտէճէք օլան եէնի պիր թէհարրի
ֆըրգասընա, վէ 1825տէ տիկէր
պիր թէհարրի ֆըրգասընա դուման-
տան նասպ օլունտու, վէ ավտէ-
թինտե սէյեահաթնամէլէրինի նէշր
էթթի։ 1829տա Ֆրանքլինէ Ինկիլիզ
գրաֆիչասընտան գավիթէր փայէսի-
Օքսֆորտ տարիւլ ֆիլունունտան
պիր մէրթէպէի ալիյէ վէ Բարիսին
ճօղրաֆիա շիրքէթինտէն պիր ալ-
թուն միտալ վէրիլտի։

1845 տէ Սըր Ճոն Ֆրանքլին Պահ-
ըը շըմալիտէն Օգիանոսը քէպիրէ
կիտիլէճէք պիր եօլ պուլմագ իչին
Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան
կէօնտէրիլէն եէնի պիր թէ-
հարրի ֆըրգասընա գումանտան
նասպ օլունտու։ Պու սէֆէր իչին
թային օլունան իքի կէմիրէր չօգ
գավի վէ իյի թէճհիզ իտիլմիշ ի-
տիլէր, վէ կէմիլէրտէ 138 քիշի
պուլունուպ, ճիւմլէսի մախսուս սէ-
չիլմիշէր իտի։

Պու սէյեահաթ 1845 մայիս 19 տա
եօլա չըգարար վէ 1847 տէ ավ-
տէթ իտէճէքլէր իտի, լաքին ասլ
ավտէթ իթմէտիլէր։ Պաֆֆին
քէօրֆէզինէ կիթմիշ օլան պիր պա-
ղըգճը կէմիսի 1845 յուլիստէ մէղ-
քիւր սէյեահաթը կէմիլէրինի
կէօրմիշ իտի, լաքին օնտան սօն-
րա օլ կէմիլէր հիչ պիր եէրտե կէօ-
րիւմէմէտիլէր։ Արատան իւչ սէնէ
կէչիպ սէյեահաթան հիչ պիր խա-
պէր ալընմաբգտա, օնլարը կէ-
միլէրի պիր դազաեա օղրամըշ օ-
ատուղու անլաշըլմը, վէ Ինկիլիզ
հիւքիւմէթի Ֆրանքլինի վէ արգա-
տաշլարընը արամագ իչին 1848 տէ
իւչ տէֆա կէմի կէօնտէրտի, վէ
պու կէմիլէր հէր եէրտե օլ սէյ-
եահաթը ալատարլար իսէ տէ, օն-
լարընը հիչ պիր էսէրինի պուլմա-
ըլար։ 1849 տա Ինկիլիզ հիւքիւ-
մէթի 20,000 լիրա միւքեաֆաթ վատ
իտէրէք էֆրատը նասը քէնտի մաա-
րաֆլարը իլէ դայպ օլանլարընն եար-
ըմընա կիթմէեէ թէշվիգ էյլէտի։
1850 տէ Ֆրանքլինի վէ արգատաշ-
լարընը պուլմագ իչին կէրէք հիւ-
քիւմէթին մասրաֆը իլէ կէրէք
էֆրատը նաս մասրաֆը իլէ այրը
այրը սէքիզ ֆըրգա եօլա չըգար-
լար։ 1850 օգոստոստա մէղքիւր
ֆըրգալարընը պիրի Ֆրանքլինին կէ-
միլէրինին իլը էսէրինի, եանի
մէղքիւր կէմիլէրին պիրինճի սէնէ-
տե դըշը կէչիրտիքլէրի մահալը
պուլտու։ Օրատա Ֆրանքլինին պը-
րագմըշ օլտուղու պիր չօգ շէյլէր
պուլունտու, լաքին միւմկին էյհին
նէրէեէ եախօտ հանկը թարաֆա
կիթմիշ օլտուղու անլաշըլմատը։

Պալէատէ մէղքիւր կէմիլէր թէտ-
ղիգաթ ու թէհարրիեաթլարընա
տէվամ իթթիլէր իսէ տէ, զիեատէ
պիր շէյ պուլամատըլար։ 1851 տէ
տիկէր պիր թէհարրի ֆըրգասը
կէօնտէրիլիպ, 1853 է դատար Ֆը-
րանքլինին կէմիլէրինի արատը իսէ
տէ, հիչ պիր էսէր պուլամատը։

(Տէվամ)

(Ա-եոոբէր)

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԻ

Մա մէմլեուն էյյէ, միլլէթիմիզտէ
պու կիւն, հիչ տէյիլ իսէ պիր
պաշլանկըճ օլարագ, երկիրմի պիր
սէնէտէն պէրու, հէմիշէ քէնտի-
միզէ պիր մաղսէտ իտէրէք վաղ
վէ նիտարար իթմէքտէ օլտուղու-
մուզ մէքթէպ վէ թալիմ ու թէր-
պիյէ արզու վէ ղայրէթի կէօրիւլ-
մէքտէ օլուպ, վէ ինչալահ պու
պաշլանկըճտա տէվամ վէ սէպաթ
ու իգտամըն իճրասը յլա, միւրատ
օլունան, վէ էհէմմիյյէթտէն, վէ
տահա տօղրուտու, միլլէթիմիզ
իչին պիր բուհ մագամընտա պու-
լունան սէմէրէսի տէ ազ վագըթ-
տան կէօրիւլէճէք տիր։

Մէքթէպճէ վէ թալիմ ու թէր-
պիյէճէ տէ, արզու վէ ղայրէթ,
հէր նէ դատար պէր քէմալ տախի
պուլունսա, տիգգաթ օլունանճադ
պաշլըճա պիր նօգթա տախի, օլ
պապտէ թութուլան թարիդ տիր,
չունքի, էկէր եանլըշ թարիդ թու-
թուլուր իսէ, էմէլտէն օլան սէմէ-
րէնին, միւմքինաթտէն պուլունան
վագըթտա վէ տէրէճէտէ հուսուլէ
կէլէմէյէճէկկի շէօյլէ տուրուն,
մատազլարահ, մուգիրը վէ զէհիրլի
մէյվէ հուսուլէ կէլէպիլէճէկինտէ
տախի շիւբհէ եօգ տուր։

Զաթէն մէքթէպլէրիմիզին, ար-
զու վէ միւրատ օլունան մէրթէ-
պէտե օլամաեաճադընը, չունքի
էհլիեէթլի վէ լիեագաթլը, վէ քէ-
մալէթլի մուալլիմլէրիմիզ վէ մու-
ալլիմէլէրիմիզին բէք ազ օլտու-
ղունու, վէ էվվէլ էմրտե պունուն
չարէսինէ պագըլարագ, մուալլիմ-
լիք մէտրէսէլէրինէ իհթիեաճը չէ-
սիտիմիզ պուլունտուղունու պիլ-
տիրմիշիզ տիր, վէ ումմըզ քի
մէղքիւր նօգթա, քեաֆֆէյի ղայ-
րէթի միլլյէ իլէ մէճպուլ վէ մաա-
րուֆ պուլունան զաթլար թարա-
ֆընտան, թահթը նազարը տիգ-
գաթ վէ միւթալաաեա ալընմագ-
տա տըր, հալպու քի, թալիմ ու
թէրպիյէ խուսուսունտա տախի
տէրքեաբ օլան էն պիյիւք պիր
գուսուրումուզտան, միգտարի քի-
ֆայէտե պահս իթմիշ օրմատըր-
մըզտան, պու կիւն տէ օլ խուսուս-
տան պահս իլէ, քէզալիք հէր քէ-
սին նազարը տիգգաթ վէ միւթա-
լաասընը տավէթ վէ ըճճա խէրիդ։

Եվվէլա շունու անլաթտըրմալը-
եը զ քի, հէնուզ պիզտէ չօգլար,
ուլում ու ֆիւնուն իլէ, թալիմ ու
թէրպիյէյի պիրպիրինէ դարըշտը-
մագտա օլտուղլարընտան, ուլում
ու ֆիւնունու վէ թալիմ ու թէր-
պիյէյի, միւսավի սուրէթտե օլա-
բաղ, վէ պէլքի տէ զիեատէ սու-
րէթտե, մէքթէպլէրտէն պէքլէ-
մէքտե, վէ մէքթէպ մէտրէսէ տի-
մէքլէ էօյլէ անլամագտա տըրլար,
հալպու քի պունտա պիյիւք պիր
եանլըշլըգ վար տըր։

Մէքթէպլէրտէն պաշլըճա պէք-
լէեէճէկիմիզ շէյ թալիմ ու թէր-
պիյէ օրմաեբպ, իլլա ուլում ու ֆիւ-
նուն օրմալը տըր, չունքի թալիմ ու
թէրպիյէ տէնիլէն շէյ, ախլագը
համիտե կիպի, պաշլըճա բէտէր ու
վալիտե, եանի ֆամիլեատան վէ
խանէտէն պէքլէնիլմէլի տիր։

Վագտա, մէքթէպլէրտե տախի
թալիմ ու թէրպիյէ վէ ախլագը
համիտե պուլունմագլըգ լազիմտա
տիւր, լաքին, պու տէյիլ էօյրէթ-
մէք իչին, իլլա շակիրտանը, ֆա-
միլեասը թարաֆընտան ամբէշ վէ
ամագտա օլտուղունա թագվիյէթ
վիրմէք վէ թավսի էյլէմէք իչին օ-
մալը տըր։

Պու նօգթանը լաեբգըյլա ան-
լաշըլմասը իչին, ուլում ու ֆիւնուն
իլէ, թալիմ ու թէրպիյէ, վէ ախ-
լագը համիտէնին ֆարգընը, տատէ
պիր սուրէթտե թէֆրիդ իլէ անլաթ-
տըրմագլըգ իդթիզա իտի։

Ուլում ու ֆիւնուն, իյի եա ֆէ-
նա, հէր շէյի պիլմէքլիկի, վէ լճ-
բա իյլէմէնին թարիդինի վէ գօյս-
լըղընը էօյրէտիր. մէսէլա, ուլում
պիզէ էօյրէտիր քի, ֆիլան ֆիլան
նէպաթտան վէ մատէնտէն ֆիլան
ֆիլան զէհիր չըգապլիր. վէ ֆի-
լան ֆիլան զէհիր տէ, հէմ ֆիլան

մուշ օլան տուզագտան վէ պինա-
պէրին հաեաթը թէհլիքէսինտէն
գուրթուլտուգտան պիր կիւն սօնրա,
եէնի պիր իգամէթկեահ թահար-
լիսինէ իպթիտար իյլէտի, վէ քէն-
տի գասէմ քեաթիպինտէն պիր
մքգտար մէպլաղ ալբպ, իսմինի
տախի թէպտիլ իտէրէք, մէղքիւր
իգամէթկեահը ճէտիտտե եէրլէշ-
տի։ Բընէ, մէպլաղը մէղքիւրուն
պիյիւք գըսմընը Բէրլինին էմրինէ
իհալէ իտիպ, մէրգումէ իսէ, Բը-
նէնին էմնիյյէթի քեամիլէսինի
քէսպ իթմիշ օլտուղու թագտիր-
տէ, Բարիսին իչինտե զայպ օմուշ
օլան պիչարէ գըզճըղալը, եանի
Բընէնին սէվկիւլիւ նիշանլըընը ա-
բամագ իւզրէ, ճէօմէրտճէ ագչէ
սարֆ իթմէքլիկէ, վէ օլ պապտէ
մէմուրլար թայեին իյյէմէքլիկէ էմր
ու թալիմաթ տաղ էյլէտի։

Լաքին պու թէշէպպիւսաթը վէ
պու թէհարրիեաթը պրաշա չըգ-
մաեաճաղը զաթէն պիղճէ բէք ա-
լէտա մալիմ տիւր։

Բընէ, իչպու մէյեուսիեէթպտիշ
նէթիճէլէրտէն գաթը իսմիտ օլա-
բաղ, պիտտեֆաթ Մ. տը Սարթի-
նին նէզտինէ ավտէթ իտիպ, բօլի-
սին եարտըմընա միւրաճաաթ իթ-
մէքլիկի տիւշինտիւ իսէ տէ, օլ
անէ տէկին պու թասավվուրուն իճ-
րասընտան կէրի տուրմուշ օլտուղու
կիպի, պու քէրրէ տախի մէզքիւր
թասավվուր ֆիքրինտե թէվէլլիւտ

ՕՖԷԼԻ

ֆիլան խասթալըդ իչին իլաճ տէյի իսթիմալ օլունապիլտիկի կիպի, ատամ էօլտիրմէք իչին տախի խասթիմալ օլունապիլիր. քէղալիք, չիլինկիրլիք սանաթը, վէ բադամ հիսապը պիղէ, բէք ուսթալըդէր պիր քիլիտ վէ պիր դացա եարմագլըղը տիւշիւնտիւրէպիլտիկի կիպի, քիլիտ վէ դացա աչարագ խըրսըզլըդ խտէպիլմէք իչին, էնվայի ալէթլեր վէ էնկէզլեր իճատ իտէպիլմէքլիկի տախի տիւշիւնտիւրիւպ վէ հիսապ իլէ պուլտուրապիլիր. վէ իչթէ պունտանտա աշիքեար անլաշըմագտա տը քի, հէր չէյի պիլմէք տիմէք, հէր չէյի, իսթէր իյի օլսուն, վէ իսթէր ֆէնա օլսուն, իճրա ի-տէպիլմէք տիմէք տիր, չիւնքի, պիր չէյ պիլմէյէն, եանի ճահիլ օլան ատամն էլինտէն, նէ չօգ վէ պիւյիւք կիրլիք կէլէպիլիր, վէ նէ տէ ֆէնալըդ. զիրա, պիւյիւք վէ չօգ կիրլիք իտէպիլմէք իչին, ուլում ու ֆիւնուն ինանա նէ դատար գօյալըդ վիրէպիլիր իսէ, ֆէնալըդ եաբապիլմէք իչին տախի օլ դատար, վէ հաթթա տահա զիեատ գօյալըդ վիրէպիլիր։

Կերչի մէքթէպլէրտէ հօճալար, ուլում ու ֆիւնուն տէրսի սըրասընտա, վէ եախօտ այրըճա, թալիմ ու թէրպիյէ, վէ ախլագը համիտէ վէ ֆազիլէթ հագգընտա տախի սեօյլէյէրէք, չակիրտանը ֆէնալըգլարտան սագգնտըրմագլըղա չալըշըրլար, վէ պիր տէրէճէյէ գատար մէնֆաաթլարըտա թօգանը. հալ պու քի, հէր քէս գապուլ իտէր վէ պիլիր քի, ինսան զաթէն ճահիլ տօղմագտա օլուպ, վէ տայիմա, ճէհլի սեպեպլինտէն, ֆէնալըղա մէյեալ պուլունտուգտան պաչգա, իյի եա ֆէնա չէյլերէ, հէր չօճուգտա պիր պիրինտէն բէք չօգ ֆարգլը սուրէթտէ, թա տօղուչլարընտա պիր մէյլան վար տը. չէօյլէքի, էկէր պիր չօճուգուն թապաթընտա ֆէնալըղա զաթէն մէյլան վար տը տա, թէրպիյէսիզտէ պիւյիւր իսէ, տէրքեար օլան ֆէնալըղը հէր նէ իսէ, տահա զիեատէ արթըրըղը կիպի, էկէր իյիլիկէ մէյլան վար իսէ, թէրպիյէ կէօրիւկիւնտէ տախի, պլինապէրին, տահա զիեատէ իկէրու կէօթիւրիւր. վէլհասըլ, թալիմ ու թէրպիյէնին վէ ախլագը համիտէնին թօհումու, թա տօղուչտան պաչլար, վէ պունուտա թաատիդէ եօրուլմագտան իսէ, հէր քիչիւք չօճուգլարա, լտեբզլբճա տիզդամ վէ միւթալաա իթմէքլիք քեաֆի տիր։

Զօգ տէֆա կէօրիւրմէքտէ տիր քի, գարտաշ օլան իքի չօճուգլարտան պիրի պէտախլագ օլտուղու հալտէ, տիկէրի իսէ, բէք թաթլը պիր թապաթ իլէ մէճպուլ պուլունմագտա տը, պիրի տիկէրինի դբսգանտըղը հալտէ, տիկէրի իսէ, տալա գբսդանմամագտա տը. վէ պիրի տիկէրինին էլինտէքինի գարտըղը, վէ տիկէրինէ հիչ պիր չէյ վիրմէք իսթէմէտիկի թագտիրտէ, տիկէրի իսէ, հէր էլինէ կէչէնի պաչդասընա վիրմէք իսթէմէքտէ տիր, վէ նիհայէթ, պաղը չօճուգ տիկէրինին երիզինիւ կէօզինիւ խըրբալամագ իսթէտիկի հալտէ, տիկէրի իսէ տնը՝ն երիզինիւ կէօզինիւ էօրմէք իսթէմէքտէ տիր, վէ ղայրիհիմ վէ ղայրիհիմ։

Պունլարտան աշիքեար անլաշըլմագտա տը քի, չօճուգլարը՝ն թալիմ ու թէրպիյէսի, վէ ախլագը համիտէսի վէ եախօտ ախլագը գապիհէսի, թա տօղտուղու կիւն վէ սաաթտան պաչլամագտա տը. վէ պունտան տա գաթինաղար, մալիմեա, չօճուգլար պիր պալ մումունա պէնզէմէքտէ օլտուգլարընտան, տոպիմա, պէրաղէր եաչամագտա օլտուգլարը ատամլարը՝ն, վէ իչինտէ պուլունտուգլարը էչեա վէ հալլէրին թահթը թէէսիրլէրինտէ պուլունարագ, հէր լահզա եէնի եէնի թարզ ու չէքլէր ալմագտա տըրլար։

Ֆիքրիմիզի խիլասա իտէլիմ, ուլում ու ֆիւնուն տիմէք էօյրէնմէք տիմէք տիր, վէ էօյրէնմէք տէ թալիմ ու թէրպիյէյէ նիսպէթլէ, բէք գօլայ տը, մէսէլա պիր չօճուգ, տէօրթ քէրրէ տէօրտիւն օն ալթը իտէր օլտուղունու, եալնըզ պիր իքի տէֆա սեօյլէմէքլիքտէ էօյրէնէպիլիր, վէ սայիր չէյլեր տախի էօյլէ տիր. հալ պու քի թալիմ ու թէրպիյէ վէ ֆազիլէթ, վէ ախլագը համիտէ էօյլէ տէյիլ տիր, էօյրէնմէք իյէ օլմազ, իլլա, «ըլբաթ» ի-լէ օլապիլիր, վէ իչթէ ուլում ու ֆիւնուն իյէ թալիմ ու թէրպիյէնին արասընտա պուլունան էն պիւյիւք ֆարգ տա պու տուր, եանի պիրինի էօյրէնմէք, վէ միկէրինէ տախի ալըշմագ իգթիզա իտէր, վէ ալըշմագ իսէ, էօյլէ պիր իքի տէֆա սէօյլէմէք իյէ վէ կէօսթէրմէք իյէ օլամաեբզ, իլլա հէր վագթի իպրէթ վիրմէք իյէ օլապիլիր։

Հէր չօճուգուն թալիմ ու թէրպիյէսի, թա տօղտուղու կիւնտէն պաչլար տէմիք. չիմոի, չունու տա տէրխաթը իթմէլիյիզ քի, պիր չօճուգ, հիչ տէյիլ իսէ, մէքթէպէ կիթմէք իյէն, իւչ, տէօրթ, պէշ, վէ ալթը եէտի, վէ պաղէն տէ տահա զիեատէ սէնէ, բէտեր ու վալիտէսի խանէսինտէ գալմագտա տը, տիմէք տիր քի, իյք թէրպիյէյի վէ իյք թէէսսիրի, էն գուվվէթլու սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, օրատան վէ եախօտ օնլարտան ալմագտա օլտուղտան պաչգա, մէքթէպէ կիթմէկէ պաչլատըգտան սոնրա տախի, սէնէտէ եալնըզ իքի եիւզ էլլի կիւն գատար վէ եալնըզ կիւնտէ պէշէր ալթըշար սատթ մէքթէպտէ կէշիրիպ, գուսուր վագթինի իսէ, էվտէ կէշիրմէքտէ տիր, վէ պունա իլավէթէն, չունա տախի տիգգաթ օլունմալը տը քի, պիր չօճուգ մէքթէպտէ կէշիրտիկի պէշ ալթը սատթտան, անճագ վէ անճագ պիր չէյրէք վէ եախօտ եարըմ սաաթընը թալիմ ու թէրպիյէյէ ֆէտա իտէպիլիպ, հալ պու քի էվտէ պուլունտուղու օն սէքիզ սաաթըն սէքիզնի ույգուեա մահսուս լյլետիկիմիզ թագտիրտէ, հիչ տէյիլ իսէ, բէտեր ու վալիտէսինտէն, թալիմ ու թէրպիյէ վէ ախլագը համիտէ էօյրէնմէքլիկէ սեպեպլյյէթ վէ գօլայլըգ վիրիճի, օն սաաթը պուլունմագտա տը, վէ եօրթու բազար, վէ վագանցա կիւնլերիտէ պունտան ֆազլա տը. իմոի, պու պէօյլէ օլտուղու սուրէթտէ, պիր չօճուղուն թալիմ ու թէրպիյէսինի մէքթէպտէն պէքլէմէքլիք ազլէ վէ հիսապա պիւթիւն պիւթիւն մուդայիր տիր. չիւնքի, պըրագալըմ մէքթէպճէ թալիմ ու թէրպիյէնին, միտարի քիֆայէտէ օլամաեաճաղընը, հաթթա, մէքթէպտէն ալտըղը պիր տէրէճէ թէրպիյէյի, էվտէն ալտըղը եիւզտէ պիր տէրէճէ թէրպիյէնին պօղուպ մահվ իտէճէկինտէ, զէրրէ գատար շիւբհէ եօգ տուր։

Հաթթա չօճուգլար, լիսանը պիլէ, տէյիլ մէքթէպտէն, իլլա վալիտէյինտէն, վէ եախօտ էվտէն էօյրէնմէքտէ վէ ալըշմագտա տըրլար։

Զօճուգլար պիւյիւնճէյէ գատար, հէր չէյի մէրագ իտէրէք իճրա իթմէքլիկէ, վէ հէր չէյտէն պիր էյլէնճէ վէ պիր օեուն չըգարմաղըղա մէյեալ վէ մէճպուլ պուլունուգլարընտան, թապաթիյլէ իյք հօճալարը, վալիտէլէրի վէ բէտերլէրի օլմագտա տը. տիմէք տիր քի, չօճուգլարը՝ն թալիմ ու թէրպիյէսինի մէքթէպլէրտէն պէքլէմէքլիք, թէրպիյէսիզ գալմալարը՝ն սեպեպիյյէթ վիրմէք տիր։

Միլլէթիմիզտէ իսէ, թա էվվելտէն պէրու, վէ ալելուսուս չիմարիրտէ, սայիր պիր թագըմ եանլըշ իթիգատլար միսիլու, պու եանլըշ իթիգատ, եանի, կէրէք էրքէք վէ կէրէք դըզ չօճուգլար իչին, թալիմ ու թէրպիյէ պէքլէմէքլիք հիքմէթ իթմէքտէ, վէ կիւնտէն կիւնէ քէօքլէշիպ թէմէլլէշիպ եաեբլմագտա օլտուղունտան, ածիղանէ պիր խըտմէթ իթմիշ օլմագ էմէլիյլէ, պու եանլըշ իթիգատտան վազ կէչէրէք, էվվէրտէն պէքլէնիլմէսինի, վէ մէքթէպլէրտէն, պաչլըճա ուլում ու ֆիւնուն թալէպ իտիլմէսինէ, նասիհաթ իտէրիզ։

Էսէֆ օլունաճագ եէրի շուրասը տը՝ն քի, պու եանլըշ իթիգատ եաբըլմըշ օլտուղունտան, տէյիլ եալնըզ՝ըզ էրքէք չօճուգլարը՝ն, իլլա գըզ չօճուգլարը՝ն պիլէ թալիմ ու թէրպիյէսի մէքթէպլէրտէն պէքլենիլմէքտէ տիր։

Վէ պու եանլըշ իթիգատ եիւզիւնտէն, տէյիլ եալնըզ չօճուգլարը՝մըզ թալիմ ու թէրպիյէտէն մահրում գալմագտա, իլլա, բէտեր ու վալիտէլեր տախի, պէօյլէ պիր պիւյիւք վէ մուգատտէս պօրճ ալթընտա պուլունտուգլարը՝ը պիլմէսի քլերինտէն, պիգայլըղա վուրարագ, քէնտիլեր տէ թէրպիյէ պապընտա գուսուրլու գալմագլըղա տէվամ իթմէքլիք իլլէթինէ տիւչար օլմագտա տըրլար։

. . . Խմբագիր,

Թաղական խորհուրդս մասնաւորապես կը խնդրէ՝ Ձեզնէ որ յառաջիկայ կիրակէ օրն որ է 28 դեկտ. քահանայ ձեռնադրութեան կոչումն տեղի ունենալուն համար բարեհաճիք Ձեր պատուական թերթին մէջ ազդարարել, այր վասն կանխաւ իւր խորին շնորհակալիքն կարտայայտէ Ձերդ մեծապատուութեան։ Մնամք

Խորին յարգանօք
Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Մկրտիչ Ա. Շնչեանեան Յակոբ Բաբիանեան
Յէյսուպ Ս. Աստուածածին
1880 Դեկտեմբեր 25

Խմբագիր . . .

Յառաջիկայ կիրակէ 28 դեկտ. թաղիս Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ եկեղեցւոյ տօնախմբութեան օրն ըստ սովորութեան Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք հայրն յատկապէս հրաւիրուած է Ս. Պատարագ մատուցանելու յորմէ յետոյ պիտի նախագահէ նաև թաղիս նորակառոյց երկսեռ վարժարանաց բացման հանդիսին, ուստի մեծապատիւ խմբագիր, խնդրեմք ծանուցանել զայս՝ի գիտութիւն բարեպաշտ և դրդրոցասէր ազգայնոց և քնդ նմին ընդունիլ կանխաւ մեր շնորհապարտ գոհացմանց հաւատիքը որով։

Մնամք խորին յարգանօք
Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Աբրահամ Դ. Փանոսեան Յ. Քիլիսեան
27 Դեկտեմբեր 1880
Կէտիք-բաշա

ԻԽԹԱՐ

Օն սէնէյի միւթէճամուղ Մահմուտ փաշատա Դամանթօ խանընտա իդամէթ իսէն պիրինճի սընէք չէհատէթնամէյի հայիզ Մէլեան էֆէնտի, Քէօբրիւ պաչինտա, Վալիտէ սուլթան խանընտա 3 նիւմէրօլու օտաեա նագլ իթմիշ օլտուղունտան, իճրայի վէ քեալէթ, վէ անընն միւթէֆէրրի օլտուղու հէր պիր խոսուսատտա միւշթէրիլէրինի խօշնուտ իտէճէկինի ինթաբ իտէր։

իթտիքճէ, իճրասընտան հէր տէֆա կէրի տուրտու։ Մէրգումու մէղքիւր գարարընտան կէրի տուրտուրան իքի սէպէպ վար իսի քի, պիրիսի, ծանընն տիմանէլիք էլէմպախշ էսրարընը բօլիս մէմուրլարընա պիլտիրմէքլիքտէն տէրէճէյի նիհաեէտէ իսթինքեաֆ իթմէսի օլտուղու կիպի, տիկէրի վէ տահա զիեատէ գաթիսի տէ, բօլիս մէմուրլարը իչինտէ, պարօն տը Քէրժանա սատրդ չօգլարընն պուլունմասը ֆիքրի իսի, Նասրլ քի պու ֆիքիր, Կուլուն իֆատաթըյա տա թաստիգ օլունմուշ իսի։ (Օգուեանլարըմըզ տէրիսաթընը խտրլեր քի, Բէրլին, Կօրժիւնիւն մէյլանէսինտէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ օլունտուղու ագչամ, պունուն ինքեար օլունմազ իսպաթընը կէօրմիւշ իսի։) Իմոի ծան տը Սիմէօղիւն հաեաթտա պուլունտուղունու, պու զատտարլարտան պիրիսինէ անլաթմագլըղ, պիղզաթ Քէրժանա անլաթմագլըղ, վէ մէրգումուն ատէմի մուվաֆֆագըյյէթ իւմիտլերինէ եէնի պիր մուվաֆֆագըյյէթ իւմիտի իյլավէ էյլէմէքլիք տիմէք իսի։

Հէր կիւն Բէրլին վէ Մ. տը Ռիէօ, քէնտիլէրինի իհաթա իտէն գարանլըգ արասընտա պիր իւմիտ էսէրի կէօրիւեօրլար կիպի զանն իթմէքտէլէր իսի իսէ տէ, չօգ սիրմէյիպ պու իւմիտ զայ օլուպ, եէրինէ պիր մէյեուսիեէթ դայիմ օլուր իսի, չիւնքի, Կուլուն թախսիս իթմիշ օլտուղու գօլճուլար, չօգ տէֆա ֆիլան ֆիլան մահէլլատէ պէտապախթ վէ մէճնունէ գատընլար վէ գբզլար պուլունտուղունուն խապէրինի կէթիրտիքլէրինտէն, Բէրլին վէ Ռընէ տերհալ կէօսթէրիլէն մահէլլէրէ կիտէրէք իսի իսէ տէ, ըրզոբզլըգ վէ նամուսսուզլուգտան, սերիսօշլուգտան վէ սայիր պէտխույարտան շաշգին վէ տիվանէ կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան գատընլարտան պաչգա պիր քիմսէեէ թէսատիֆ իթմէմէքտէ իտիլեր։ Վէ պու թէսատիֆլէր տայիմա թէքրարլանտըղը ճիհէթլէ, մարքինին գալպի տերէճէյի նիհաեէտէ միթէէսիր, վէ տերեաեր էլէմ ու քէտէրէ զարգ օլմագտա իտի։

Հասըլը պէօյլէճէ իքի հաֆթա կէչտի, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա Մ. տը Ռիէօ, իսմի օլմաեբզ, թըպճա տախի հուտուտու թայերին իտիլմիշ վէ տէվասը պուլունմուշ օլմաեան, վէ մէյեուսիեէթտէն նէշէթ իտէրէք, խուսուսիյլէ տէլիգանլըլարա թարի օլան պիր նէվի թիւքենմէքլիք իլլէթինէ միւպթէլա օլմուշ օլտուղու հալտէ, իլլէթի մէղքիւրէ մէրգումուն իւղերինտէ տէհչէթլի սուրէթտէ թէվսի պիլէ իթմէքտէ իսի։

Բէրլին, պիւթիւն ախզը ինթիգամ իւմիտինի իւղերինէ գօյմուշ օլտուղու, վէ հաթթա աճըմագտա վէ հիւրմէթ իթմէքտէ պուլունտուղու մէրգում տէլիգանլընն կէօզէ կէօրինիւր տէրէճէտէ թիւքենիկինի վէ զայիֆլանտըղընը կէօրէրէք, քէնտիսի տախի տիւչարը իղթիրապ օլմագտա իսի։

Պիր կիւն, Կուլ, իհթիմալ տիր քի մուհլիք պիր զէհիրտէն տահա զիեատէ էմին սուրէթտէ Ռընէյի թէլէֆ իթմէքտէ օլան մէյեուս հալլէրտէն պիրիսինի, մէրգումուն իւղերինտէ տէհչէթլի սուրէթտէ թէվսի պիլէ իթմէքտէ իսի։

—Մի՛սիս մարքի, տէտի, պիզիմ կիթտիկիմիզ եօլ եանլըշ տը՝ր։ Պիզ զաթէն զաեէթ միւշքիւլ օլան պիր խըտմէթին միւշքիւլաթընը եիւզ միլլինէ իպլաղ իտիեօրուզ։

—Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի Ռընէ։

—Շունու տիմէք իսթէեօրում քի, պիզիմ մէմուրլարըմըզ բասթ կէլա արաեօրլար, վէ հիչ պիր նէթիճէյի միւնթիճ օլմաեան իղլէրին արդասընտան կիտէրէք, վագթլարընը թէհիեէ ուարֆ իտիեօրլար, վէ պէյլի օն տէֆա վէ եիկիրմի տէֆա մատմուազէլ տը Սիմէօղիւն եանընտան կէչտիքլէրի հալտէ, մէզգուրէյի թանընմամըշլար տը, չիւնքի պիչարէնին լէհճէսինտէ նատիրէն տիվանէյի՝ը հալի կէօրիւիւր։

—Շիւպհէսիզ, հադգընըզ վար տը՝ր, տէտի Մ. տը Ռիէօ, վէ շու հալին շայեանը թէէսսիֆ օլմասընա պէնտէ սիպին իլէ հէմէֆքեարըմ; ֆագաթ պու ֆէնալըղա պիր չարէ վա՞ր մը տը՝ր։

—Պէլքի վար տը՝ր։

—Պունուն չարէսի՝նէ՞ տիր։

—Էկէրչի խըզմէթիմիզտէ պուլունան ատէմիր, արատըգլարը գըզը՝ն թասվիրինի պիլիրլեր իսէ, քէնտիսինէ բասթ կէլտիքլէրինտէ, թանընմամազլըգ իթմէզլեր, վէ հիչ տէյիլ իսէ սինինէ վէ ֆէլա.քէթէն մէզգուրէեէ միշապհ պիրիսինի կէօրտիւքլէրինտէ, ալտանարագ, հէր կիւն կէլիպ սիզէ ատատըճը իւմիտլեր վիրմէզլեր վէ պու սուրէթլէ նէֆսինիզին թիւքենմէսինէ սէպեպ օլմազլար։

—Հագգընըզ վար տը՝ր, պունու պէն տախի անլաեօրում, հալ պու քի մէրգումէնին մէլէքլերէ մախսուս օլան սիմասընը անլերէ կէօսթէրմէքլիք, պէնիմ եէտը իգթիտարընտա տէյիլ տիր։

—Պէլքիտէ սիզին եէտը իգթիտարընը՝զտա տը՝ր, տէտի Կուլ։

—Ծագաթ նա՞սըլ, վէ նէ՞ եօլ իլէ։

—Եէտինիզտէ մատմուազէլ տը Սիմէօղիւն հիչ պիր բօրթրէսի եօ՞գ մու տուր։

—Պիր թանէ վար տը՝ր։

—Սիզտէ՞ մի տիր։

—Էվվէթ։

—Պու էվտէ՞ մի տիր։

—Էվվէթ։

—Պանա վիրէպիլի՞ր միսինիզ։

—Էվվէթ, վիրէպիլիրիմ։

Մ. տը Ռիէօ կէօքսինտէն պիր միտալեօն չըգարաք քի, պու միտալեօնուն գօրեասը Ծոյլէն նամ ըէսսամ թարաֆընտան չէքիլմիշ օլտուղու հալտէ, ասլը եէրինէ Դարմէնէ վիրիլմիշ իսի։ Իհթիմալ տիր քի պու խուսուս օգուեանլարըմըզէն խաթըրլարընտան չըգմամըշ տը՝ր։

Ռընէ էօյլէ պիր շիտտէթ վէ խահիշէ մէզքիւր միտալեօնու տոտագլարընա կէօթիւրտիւ քի, զանն իտէրսին պիւթիւն գուվվէյի հաեաթիեէսի պիր մահէլէ թօքանմըշ խի։ Պատէհու մէրգում տէլիգանլը միտալեօնու Կուլա թագտիմ իթտի։ Բէրլին պիր ըրիգգաթը ազիմէ լէ միտալեօնու էլինէ ալրպ, ուզուն միւտտէթ թէճէսսիւս իթտի, վէ էկէրչի սիֆաթընտա.քի պաչլըգ օրմասա իսի, Ռընէ, մէրգումէնին կէօզլէրինտէն ադան իրի կէօզեաշլարընը կէօրէպիլէճէք իսի։

Ռընէ, Բէրլինին սիւքիւթ իթթիխաղ իթտիկինի կէօրէրէք,

—Էյ նէ՞ եաբըեօրսունուզ, վէ նէ՞ տիւշինիւեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթտի։

—Հէյ վահ, տէտի սապըգ գբրմըզը էվին սահիպէսի, պու կիւզէլ վէ լաթիֆ սիմա, կէօզլէրիմին էօնինէ էօյլէ պիր կէչմիշ զէման կէթիրիեօր քի, պունտան տօլաեը տիւչարը տէհչէթ օլուեօրում, վէ պէնտէն պէօյլէ ալչագճա վէ զալիմճէ զուլմ ու հագարէթ կէօրմիւշ օլան պու մէլէք, պէնիմ նէտա-

ԻԼԱՆԱԹ

Եէնի դարուտա վաղը սանտալիէ ֆապրիգասընէն իւսթ թարաֆընտա էմանէթ մալի պուլունան պաղչէլի գահվէ իլէ Ալէմտաղընտա քի բանտօմիմա մահէլլի վէ գահվէխանէնին պիր սէնէլիկի շերայիթի մալիւմէ իլէ պու քէրրէ մէվգբի միւզաֆտէեթ վազ օլունարագ, 96 սէնէսի քեանուանը սանիսինին պիրինճի կիւնիւ գարարը գալթիսի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլան զէվաթէն եէվմի մէզքիւրէ տէկին պիրինճի տայիրէ քի պէյէտիեէ մուհասէպէսինէ կէլմէյէրի իչին իլանը քէյֆիեէթէ իպթիտար գելընտը։

Հալէպ վէ Պաղտատ վիլայէթլէրինին, սէնէյի հալիյէ աշարընտան, մալիւմիւ միքեաւ հընթա վէ շայիր, վէ մըսըր, վէ ուայիր հուպուպաթ սաթելմագ իւզրէ, մահկէլրինճէ միւզայիտէյ չըգարըլմըշ օլտուղունտան, հուպուպաթը մէզքիւրէյէ պուրաճա թալիպ օլանլար օյտուղու հալատ, շերայիթի միւզայիտ իլէ, մահէլլէրի թալիպլէրի իւզէրինտէ թէգարրիւր իտէն ֆիեաթլարա մալիւմաթ ալմագ, վէ իտէհէքլէրի զամմը պիլտիրիլմէք իւզրէ, իշպու քեանունի էվվէլին նիհայէթինէ տէկին, խազինէյի ճէլիլէտ աշար վէ աղնամ էմանէթի տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 3—3

Միւսաղաֆաթ վէ միւթէղելաթը վագֆիյէտէն, կէրէք ասհապընը պիլա վէլէտ վուղուի վէֆաթլարընա մէպնի մահլուլ օլան, վէ կէրէք սըրթ վագֆա այիտ վէ մէքթում պուլունան մահէլլէրտէն, սուրէթի մահլուլէթ վէ մէքթումիյյէթի, հէնուզ խազինէյի էվգաֆա խապէր ալընամանարընը, քէյֆիյէթի մահլուլիյյէթ վէ մէքթումիյյէթի, խազինէյի մէրգումէյէ իխպար իլէ սապիթ օլունտուղու անտէ, նիզամէն լազըմ կէլէն իխպարիյէլէրինին, մուխպիրլէրինէ իթասը մուգարրէր օլմաղլէ, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գելընը։ 3—6

Նորայրի Գազզիերէն—Հայերէն Բառարանին 28երորդ թերթը ևս հրատարակեցաւ։ Առ այժմ կանոնաւոր կերպով չաբաթը մէկ թերթ պիտի ելնէ. իւրաքանչիւր թերթի գինն է 60 փարա արծաթ։ Գլխաւոր մթերանոցն է Ֆրէնկեան գրավաճառանոցը, Ուզուն չարշը, թիւ 362. կը գտնուի նաև ամեն Հայ գրավաճառաց քով, Արշակ էֆէնտիի թըղթավաճառանոցը ի Ղալաթիա, և Վայսի քով ի մեծ փողոցն Բերայի։

Զինկեանէ Գըզընըն 20 ինճի ճիւղի չըգմըշ օլուպ, վէ թէքմիլ թագըմ կէրէք մանթպասմըշտա վէ կէրէք քիմիապճըլարտա սաթըլմագտա օլտուղունտան, վէ մէզքիւր քիմիապը օգուտանլարըն քեռֆֆէսի տախի թէլէղրիւղ իտէրէք մէճմուն գալմագտա պուլունտուղլարընտան, կիւղել լոման օգումագ արգու իտէնլէրին, իշթիրասընա հիմիէթլէրինի արգու վէ տավէթ իտէրիզ։

ԼՈՒԴՈՎԻԿՈՍ

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ՏՂԱՆ

Հրատարակիչ Կ. Ա. Պարոնեան

Սոյն ընտիր բարոյավէպն, որ կը բաղկանայ 116 երեսներէ, մաքուր թղթի վրայ տպագրուած և ոսկեզօծ կոկերով կը ծախուի կամուրջին գլուխը Ց. Զամանչըճեան գրատունը եւ ամեն Հայ գրավաճառաց խանութը։

Ի գին 100 փարայ

Սոյն բարոյավեպն թէ կաղանթի եւ թէ պարզեւաբաշխութեանց առթիւ իբրպարգև աղայոց նուէր տալու յարմարութիւնը ունի։

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

Հրատարակիչ Նշան Կ. Պէրպէրեան

Բէսիմէր իլէ միւղէյլէէն օրուպ, զէ Դամաֆեան տպարանընտա կիւվէլճէ թապ իսիմիչ օրան վէ ճիրլէնմիչ պուլունան մէզքիւր միւֆիտ քիմիապ, 80 սահիֆէսէն իպարէթ օլտուղու հալատ, պէչէր ղրուշա սաթըլմագտա տը։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Փափագեան Ստեփան Ֆէնտիի աշխատասիրած ազգային Պատմութիւնն բաւական ժամանակէ ի վեր սպառած ըլլալով, այս անգամ վեցերորդ տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուեցաւ Ս. Ղ. Պարտիզպանեան տպարանէն։

Գին աւելի դիւրամատչելի եղած է, 5 ½ ղրշ. որ կը ծախուի Հայ գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղիք են Բիլա բա-

չա խան թիւ 3 Ս. Ղ. Պարտիզպանեան տպարանը, և Ս. Ղուկասեան գրատունը։ Որ ազգային վարժարանաց համար մասնաւոր զեղչ կըլլայ եթէ 10էն աւելի ծախու առնուի։

ՕՆԱՆՈՒ ՄԵՂՔԸ

ԿԱՄ

ԳԻՋԱԿԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐ

Հեղինակ՝ Թիսօս

Թարգմանիչ՝ Եղիազար Մուրատեան

Սոյն պատուական գործը՝ որ թիւ մեծանուն Դաղղիացւոյն գրչին արդիւնքն է, իւր տեսակին մէջ ընթերցման արժանի մէկ հատիկ գիրք մ'է, անհրաժեշտ, մանաւանդ երկու սեռի երիտասարդաց, որոցմէ շատերն, աւա՜ղ, չարաչար մահուամբ գերեզման կիջնեն, սխալ հասկընալով կենաց ճշմարիտ հեշտութիւնները։ Հայրեր, մայրեր, դաստիարակներ կը հըրաւիրուին օգուտ քաղել այս գերազանց գործէն, մանաւանդ դաստիարակներ՝ որոց յանձնուած է պատանեաց բարոյական և նիւթական կենաց ուղղութիւնը։

Կեդրոնատեղին է՝ Ղալաթիա Ց. Սրշակ էֆէնտիի վաճառատունը, կը ծախուի նաև Կ. Պոլիս Սուլի Պողոս աղային խանութը, Սուլթան Համամին դրան կից Թղթավաճառ Գէորգեան Աւետիս էֆէնտիին մաղազան և ամեն գրավաճառաց քով, գին 6 ղրշ։

ՏԻՐԻՆ ՄԱԲԻՆԱԼԱՐԸ ԻԶԻՆ ԹԻՐԷ

Կլասկօտա Ճօն Գլարդէն գումբանեասընէն էն ալէա վէ գավի մաքինա թիրէսի, պուրատա, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպուլ մաղազալարընէն քեռֆֆէսինտէ պսլունուպ թօքատան վէրարչա բարչա, սաթըն ալմագ խմիէեէնլէրին, Գալաթատա Վէյվոտա սոգաղընտա 13 Նիւմէրօյու մաղազաեա, վէ Իսթանպօլտա Հաճի Քէօչէք ճամիսինտէ 64 Նիւմէրօյու մաղազաեա միւրաճաաթ իթմէլէրի։

Պիւյիւք ճէնէթ

ԷՄՐՄ Թ. ՃԱՆՕՖԼԷ

Մագազա իզէրինտէ ալմագ իստէսէնիզ Գալաթա Գալաթասարայ գարշը մէնզիլինտէ մագազա։

ՊՏՈՑՏ ՄԸ

ՊՕԼՍՈՅ ԹԱՂԵՐՈՒ ՄԷՋ

Պարոնեան էֆէնտի թէէլիֆի օլտուղու հալտէ, վէ լէթայիֆ թարղընտա եազըմըշ պուլունտուղու թագտիրտէ, պիր վագըթտան պէրու, ճիւզ ճիւզ նէյր օլունմագտա պուլունան մէզքիւր քիթապ, պու տէֆա թէհքիլ օլարագ, 224 սահիֆէսէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, 32 չէր զ. ա սաթըլմագտա օլտուղունտան հէր քէսին պիլ իչթիրա, հէմ էյլէնիպ վէ հէմտէ իսթիֆատէ իթմէլէրինի ինթաբ իտէրիզ։

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Տօգթէօրու միւմանիլէյհ, սապըգը վէճհ իւզրէ, եալընըզ ֆըրէնկի վէ պէլ սօուգըլուղու, վէ ումումի ալէաթը թէնսանիլիեէեէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտարար եօլլարընա տայիր խասթալըգլարա տիւչար օլանլարըն էմրի թէտավիլէրի իչին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գարուսունտա Համիտիյէ թիւրպէսի սըրասընտա վագը 32 Նիւմէրօյու Սինապեան Վիչէն էֆէնտի էճզախանէսինտէ, վէ բազար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ ագաճը ճաատէսինտէ վագը 27 Նիւմէրօյու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիսիզլէրի գապուլ իթմէ.քտէ տիր։

ՀԱՅ

Զին վէ ժավա հայլարընէն հէր ճինսի թօքտան վէ ճէսթէ ճէսթէ օլմագ վէ աչըգ վէ գութու իչինտէ պուլունմագ իւզրէ, Բ. ԳԼՕՆԱՐԻՏԻՍ ին մաղազասընտա սաթրլմագտա տը։

Միւմանիլէյհ, էմթաասընէն զաեէթ ալէա ճինտէն օլմասըյլա, բաղպէթլու էհալինին քեամիլէն խօշնուտ գալաճաղընը վատ իտէր։

ՅԻԵԱԹ ՂԱԵԷԹ ԷՀՎԷՆ

Սաթրլան մաղազա Իսթանպօլտա Սագա եօգուչունտա Նիւմէրօ 55։

ՃԷՏԻՏ ԲՈՒԶՆԱՄԷ

Տիվարտա սորլսրագ, սէնէ, այ, վէ կիւն կէօրթէրմէքտէ օլուպ, վէ կիւնտէ պիր եարրաղը չըգարըլմագտա օլան, վէ պիր գաչ լիսանտան իպարէթ պուլունան Օրացոյց, պու սէնէ տախի, Զարդարեան էֆէնտի թապախանէսինտէ Թիւրքճէ, Էրմէնիճէ, Բուլգարճա ֆրանսըզճա վէ Պուլգարճա օլտուղու հալտէ թէրթիպ, վէ

կիւզէլճէ թապ իտիլմիչ օլտուղունտան, կէրէք քիթապճըլարտա. վէ կէրէք Իսթանպօլտա Սուլթան համամընտա վաղը Զարդարեան էֆէնտի մաղազասընտա սաթրլմագտա տը.

Ա.Լ.Է.Ա. Օ ՏԸ ԳՕԼՕՆԵԸ

Օ տը Գոլօնէրընդն էն ալէասը 1695 սէնէսինտէ ԺԱՆ ԲՕԼ ՖԷՄԻՆԻՍ ին իճատ էյլէսլիյի, վէ ԺԱՆ ԱՆԹՕԱՆ Ֆաբրինանը Միլան շէհրինտէ 159 Նիւմէրօյու Հօշթրասընն խանէսինտէ իսկիքտէն կէչիրտկի Օ տը Գոլօնեը տը։

Շիշէնին իւզերինտէ գըրմիզը վէ մաի պիր մարգա վար տը։

Իշպու Օ տը Գոլօնեը եալընըզ Գալաթատա Մէրթիպանի սոգաղընտա 12 Նիւմէրօյու Թընէլ խանընտա իլք գաթտա մէմուրը մախսուսը միւսիւ Ժոզէֆ Լ. Ֆլորիանինին օտասընտա սաթըլըր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1881

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔԻՍՏՈՍԻ

Դին 100 փարայ

—·—

Ցօրինեալ

Ց'ԵԵՄԻՍ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

—·—

Սեպհականութիւն

Ս. Փ. ԱԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀԱՑՈՑ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

—·—

ԻՈՒՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վիճակագիր տէրութեանց·— Հայրապետութիւն Հայոց·— Հայաստան աշխարհ կամ Արմենիա·— Օսմանեան միջազգային թղթատարութիւն.— Ժամանակագոյց Սուրհանդակաց Օսմանեան միջազգային թղթատարութեանց·— Եւրոպական նամակատուն.ք ի Կ. Պոլիս·— Ցուցակ գնոց թղթատարութեանց և հեռագրութեանց Եւրոպական և Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ·— Սակագին հեռագրի քատ նոր կարգադրութեանց միջազգային թելեգրաս·— Ընկերութիւն.ք շոգեշարժ նաւարկութեանց, ինչպէս են, Եգիպտական (Խբարիկէ)·— Մախսուսէ.—Աւստրօ-Հունգար. Լոյդ.— Մէսաժբրի Մարիթիմ.— Բաքէ Էնէ և ընկերութիւն·— Ռուսական ընկերութիւն.— Ընտանեկան Դեղարան։

ՄԱՆՈՒԿ ԶՈՀԵՐ

ԿԱՄ

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՏԱՂԱՆԴՆԵՐ

Գին 60 ՓԱՐԱՑ

Կը ծախուի Ց. Դալաֆեանի գրատունները՝ ի Զագմագճըլար թիւ 20 և՝ ի Քիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23։

Օ ԲԱՆԹԷՕՆ

ՆԱՄ

ԳԱԼՖՕԲՈՒԼՕ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՊԻՆ

ԷՄԹԱԱՑԻ ՃԷՏԻՏԷ ՄԱՂԱՁԱՆԸ

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ՊԷՕՅԻՒՔ ՃԱՏՏԷ Ն. 391

Պու տէֆա եէնիտէն քիչատ օրուանն էմթասի ճէտիտէ մաղազամըզդն տահա զիեատէ միւքէմմէլ վէ մանթաղամ սուրէթտէ թէհհիզ վէ թէզեէն իտիմիչ օլմասընը, բիսյէթլու էհալիմիզ խիթաբ ու պէեան իթմէքլիկի, քէնտիմիզճէ պիր չէրէֆ ատտ իտէրիզ։

Մէզքիւր մաղազամըզտա, էնվայ՝ էշեայի ճէտիտէ պուլունտուղու կիպի, Բարիսէն էն մէշհուր մաղազա վէ ֆապրիգալարընէն տահի էն սօն վէ ճէտիտ ու զարիֆ մալէրի պուլունմագտա օլտուգտան պաշգա, կէրէք ԿԻԻԶԷԼ ԿՈՒՍՊՈ, վէ կէրէք ճիւճէ Ա.Լ.Ի ԻԻԼ Ա.Լ.Ա.Ա օլմալարընը պէրապէր, իշթիրալարընա բաղպէթ իտէն զաթլարընն, պատիի մէմուունյէթլէրի օլմագլըգ արգու վէ նիյէթիմիզտէն պուլունտուղունտան, ԷՀՎԷՆ ՍԱԹՐՊ ՏՈ ԱԶ ԳԱԶԱՆՄԱԳԼԸՂԸ, քէնտիմիզճէ պիր դահտէ իթթիխազ իթմիշիզ տիր։

ԳԱԼՖՕԲՈՒԼՕ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՊ

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԼԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

COMPAGNIES ANONYMESFRANÇAISES

ՏԷՆԻԶՏԷ ՄԱԼ ՍԻԿՈՒՐԻԹԱ ԻՏԷՆ ԱՆՈՆԻՄ

ՖՐԱՆՍԸԶ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

Իշ պու գումբանեալարտան Գոնդրոար Մարիթիմ 1857 տէ իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի Ֆ-Ֆ Դելոն ֆրանգ
Մելէ-ղիր 1857 տէ իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի Ֆ-Ֆ Դելոն ֆրանգ
Բրէվէրան 1869 տա իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի Ֆ-Ֆ Դելոն ֆրանգ
Սէֆէ-րէնրէ 1836 տա իհտաս
օլունուպ, սէրմաեէսի պէր պոը-Ֆ Դելոն ֆրանգ տը։

Պալէատէ իշար օլունան տէնիզ սիկուրիթասը գումբանեալարը, պիրլէշիլ օլտուգլարընտան, վէ քէնտի իհթիեաթ ագէնտէրինին ճէսամէթի հասէպիէլէ, զաեէթ ֆայիտէլի չարթարլա սիկուրթա խտիպ վէ թէէմինաթը միւքէմմէլէ իթա իսէպիլիրէր։

ԹԻԻԼԱՄԱ

Սոն Ֆ-Ֆ սինիէրէրին հասըլմըշը

1876 տա հասըլ օլան քեար	684,266	ֆրանգ
1877 » » » »	371,547	»
1878 » » » »	347,256	»
Եէքիւնի քեար	1,403,169	»

1878 դեկտեմբեր 31 տէ օլան ռեզիդանը

Սէրմաեէ	8,500,000	ֆրանգ
Քեարտան ալըգոնմուշ իհթիեաթ ագճէսի	1,763,566	»
Թէհլիքէեէ գարշըլըգ հըֆզ օլունմուշ ագճէ	1,823,314	»
Եէքիւն	12,086,880	»

Իսթանպոլ աճէնթասու
Մ. Ժ. ԱԼՊԻՆԻ

Ամէնցիախանէ, Գարա քէյ քէօբրիւսիւ գուրպինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խանընտա տը։

Թէլլալը մախսուսը
Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ

LA CENTRALE

ԼՈՆԴՈՆԻ

ԼՈՆԴՈՆ ՔԷՍ ՄԷՐԻՏԻՕՆԱԼ

ԼԻԻՆԻՎԷՐՍԷԼ

Մէզքիւր իւչ ֆրանսըզ սիկուրիթա գումբանեալարը, մուայէէն ֆիեաթլա աթէչէ գարշը սիկուրթա խտէրէր։

Մահէլլը մէրքէզի, Բարիստէ Բիշլիէօ սոգաղընտա 108 Նիւմէրօտա տը։

Մէզքիւր իւչ գումբանեալարընն, մէմալիքի Շահանէ իլէ Եունանիսթանընն պաշ աճէնթասը, Իսթանպոլտա միւսիւ ՖՕՐԹԻՆԷ ԺՈՒՐՏԱՆ տը։

Թաֆսիլի մարեւմաթ ալմագ, վէ էպնիէլէրինի սիկուրիթաեա վաղ իթմէք իսթէեէնլէրին, Ֆ բաքէյ քէօբրիւսիւ գուրպինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խանընտա պաշ աճէնցախանէէ, վէ Գալաթատա էսքի պօրտա գարշըսընտա մէմուրը մախսուսը միւսիւ Մարքիզիէ, վէ Գոնթուար Մարիթիմ, Մէլիւզին Բրէվօիանա, վէ Սէքիւրիթէ Նաման տէօրթ Ֆրանսըզ սիկուրիթա գումբանեասրը չերքէթինին Թէլլալը մախսուսը միւսիւ Տ. Գուրթէլլեէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

ՍԱՐՐԱՓԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 6 ցուն.

Ինկիլիզ	գոնսոլիտ	98-15/16
Էսհամը	Ուսմանիէ աչըլսը	12-
» »	գարանտը	12-3/8
1865	Իսթիգրազը	13-5/8
1869	»	13-1/4
1871	»	73-
1872	(Պոնտու Թրէզօր)	21-1/2
1873	»	12-1/2
Օսմանլը	Պանգասը	11-3/8
Ռուսիա	Իսթիգրազը 1873	90-1/4
Մըսրը	Իսթիգրազը պիրլէշմիշ	72-1/8
»	Իմթիեազը (շըմէնտը.)	96-1/8
Տէվլէթը	Ալիէնին 1877 Իսթիգրազը	85-
Տարբա	սանիեէ	76-1/4
Մըսրըն	Թօչիտ Իսթիգրազը	96-
1877	Մոնարիսթան էհամը	96-
Դամպիս	Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 6 յուն.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3 %	85-05
» »	3 %	120-27 1/2
Էսհամը	Ուսմանիէ աչըլսը	12-20
» »	գարանտը	12- 7 1/2
1865	Իսթիգրազը	66-
1869	»	67-
1873	»	65-
Ռումէլի	շըմէնտը. Թահվիլա.	40-
Օսմանլը	Պանգասը	540-
Դրէստի	Լիոնէ	1017-50
Ռուս	ֆոնտսու 5 % (1877	98-1/8
Ռուսիանըն	Շարք իսթիգրազը	69-1/2
Իթալիա	ֆոնտսու	89-28
Մըսրը	Իսթիգ. պիրլէշմիշ	365-
Իսբանեա	խարիճի իսթիգրազը	21-3/4
Դամպիս	Լոնտրա իւզէրինէ	25-28

Բարիս, (Պուլվար) 4 յուն.

Ֆրանսըզ	ֆոնտսու 3 %	120-17 1/2
Էսհամը	Ուսմանիէ	12-10

Վիէննա, 6 յուն.

Լոնտրա	իւզէրինէ գամպիա	118-50
Ռումէլի	աէմիր եօլ Թահվիլաթը	17-10

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուս. դեկտ. 24 ազմ.	գր.	13-05
» » դեկտ. 26 սպհ.	ար.	13-20
» » Էն եիւքսէք		12-20
» » Էն աչազը		13-16
» » Սաաթ 5 տէ		12-17
1863 Իսթիգ. (Մուքթէն)	6 % ֆ.	68-
1865 » »	6 % ֆ.	69-
1869 » (Բինար)	6 % ֆ.	68-
1872 » (Պոնտու Թրէզօր		21-1/2
1873 » (Բինար)	6 % ֆ.	62-
Ռումէլի	շըմէնտըֆէր	37-1/4
Բէքար	դուրուշ	04-
Հէվալէսիզ	»	7-1/2
Ագէ	ֆայիզէ %	09-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹ

Դրէստի	ժէնէրալ 6 %	3- 20
Սօսիէթէ	ժէն 6 %	4- 20
Իսթանպոլ	Պանգասը	3- 20
Սօսիէթէ	Օթօման	3- 2
Թրամվայ	3 %	590-
Լավրիօմ	(մատէն)	105-
Ա.քսիօնլարտա	իլ եօգ	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը	վիրասը 100 զրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ	վիրասը	110- 8
Ֆրանսըզ	ալթունու	87-24
Բօլ		90-10
Գրիմից	ալթունու	51-25
Պէեազ	մէճիտիյէ	197-50
Մէթալիք		209-1/2
Պէչիք		210-1/2
Ալթըլգ		129-
Պագըր		550-
Գարպոն	գայիմէսի գաբիք	331-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն	եիւքսէք	1220-
Էն	աչազը	1220-
Սաաթ	5 տէ	1220-